

ಮುಖ್ಯ ರೂಪ ಸಂಸ್ಕರಣೆ

ಡಾ. ವಿಶ್ವನಾಥ ಬದಿಕಾನ

ಸುವರ್ಣ ಕನಾಡಾ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಕಟಣೆ

ಕನಾಡಾ ಮತ್ತು ಸುಹಿತ್ತು ಅರ್ಥಾತ್, ಮರಗಳಿಗೆ
ದಲ್ಲಿದ ಒಳ್ಳೆ ಖಾಗಿಗೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ

BVP-1681
10110117
G-2300
uolgm.

ತುಲುತ ಕರ್ತಾ ಸಂಸ್ಥೆ

ತುಲುತ ಕರ್ತಾ ಸಂಸ್ಥೆ

ಡಾ. ವಿಶ್ವನಾಥ ಬದಿಕಾನ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಲು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಕಟ್ಟಡ, ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್, ಮಂಗಳೂರು - 3.

ದೂರವಾಣಿ / ಫೋನ್ : 0824- 2459389

Email: tuluacademy@yahoo.co.in

ಮುದ್ರಣ	: 2008
ಪ್ರಯೋಗಳು	: 40
ಚೆಲೆ	: 30
ಹಕ್ಕುಗಳು	: ಅಕಾಡೆಮಿ
ಪ್ರಥಾನ ಸಂಪಾದಕರು	: ಯವ್ರೋ. ಕೆ. ಶೀತಾರಾಮ್ ಕುಲಾಲ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಕನಾಂಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಮಂಗಳೂರು.
ಪ್ರಕಾಶಕರು	: ಎಸ್.ಎಚ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ ರಿಚಿಸ್ಟ್ರೂರ್, ಕನಾಂಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಲಾಲ್ಬಾಗ್, ಮಂಗಳೂರು - 3 ದೂರವಾಣಿ / ಫೋನ್ : 0824 - 2459389 Email: tuluacademy@yahoo.co.in
ಮುದ್ರಣ	: ಅರುಣ ಪ್ರಿಯರ್ಸ್ ಎನ್. ಡಿ. ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್, ಕುದ್ಲೇಕ್ಕಿ ಮಂಗಳೂರು - 3, Ph : 2494925

ತುಲುತ ಕತಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ

ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮಾಲಿಕೆಗ್ರಾ ತುಲುತ ಕತಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ನು ಮೊಡೆದ್ರೋ ಕೊಟಿನ ಸಾಹಿತ್ಯದೂ ಬೇಲೆಗ್ರಾ ಡಾ. ವಿಶ್ವನಾಥ ಬದಿಕಾನ ಮೇರನ್ ಕೇಂಡೋನಿಲೆಕೊಂಡ್ರೂ ಅರ್ಥ ಆ ಬೇಲೆನ್ ಪ್ರೋಲುಂಡ್ರೋ ನೆಗತ್ರ್ಹ ತೋಚುಲೆಕೊ ಸುಮಾರು 35 ಪ್ರಂತೋಪ್ಸ್ತಕೊ ಬರೆದ್ರೋ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ರಾ ಒಬ್ಬಿಸಾದೆರ್ರೋ.

ನಯ-ನಯವಾಯಿ ಬಾಸೆಡ್ರೋ ಓದಿನಕ್ಕೆಗ್ರಾ ಅರ್ಥ ಅಪಿಲೆಕೊ ಬರೆತೆರ್ರೋ, ತುಲುತಾ ಕತಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ತುಳು ಬಾಸೆಡ್ರೋ ನನಲಾ ಬೊಡಾಯಿನಾತ್ರೋ ಶಬ್ದೋಲೆ ಸಂಗ್ರಹ ಅತಿಜಿ, - ನನಲಾ ಅವೋಂದುಂಡು. ತುಳು ಬಾಸೆ ಪರಪ್ರೋಕ್ ಪಂಡ್ರೋಡ (ಸಂಸ್ಕೃತಿ) ಅವು ಮಾಮಲ್ಲು ಕಡಲ್ರೋ ಅದುಂಡು. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಾವಡ್ರೋ ಪರಪ್ರೋಕ್ ಗ್ರಂಥೋಲು ಅವಡ್ರೋ ಅಜತ್ರೋ ದೆಪ್ಪೇರೆ ಅವಂದಿನಾತ್ರೋ ವಿಷಯ, ಗ್ರಂಥೋ ಮಾಲೆಲು ಆ ಕಡಲ್ರೋಗ್ರಾ ಉಂಡು. ಅವು ಮಾತ ಡಾ. ವಿಶ್ವನಾಥ ಬದಿಕಾನರಂಭಿ ವಿದ್ವಾಂಸರೆಗ್ರಾ ತಿಕ್ಕಡ್ರೋ. ಈ ಮಾಲಿಕೆಡ್ರೋ ನನಲಾ ಅತ್ರೋ ಕೆಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮುಂತಾಯಿನ ವಿಷಯೋಲು ಮೂಡುದು ಬರ್ಪುಂಡು.

ಪ್ರೋಲ್ರೆ ಕಂಟ್ರೋದ ಈ ಪ್ರಸ್ತುಕೊನ್ ಬರೆದ್ರೋ ಕೊರಿ ಡಾ. ವಿಶ್ವನಾಥ ಬದಿಕಾನ ಮೇರಗ್ರಾಲಾ ಪ್ರೋಲುಂಡು ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ಲಿ ಕೊರಿ ಅರುಣಾ ಪ್ರಿಯರ್ನ್ ದಕ್ಕೆಗ್ರಾಲಾ ಸೊಲ್ಲೆಲ್ಲು.

ಯಮ್ರ್. ಕೆ. ಸಿತಾರಾಮ್ ಕುಲಾಲ್
ಅಧ್ಯಕ್ಷರ್

ಕರ್ತಕೆಂಜಿ ಮದಿಪು

1

ಕರ್ತೆ ಪನ್ನನೆಕ್ಕೆ ದುಂಬು

ಈ ಜಗತ್ತುದ ಮಾಂತ ಕೆಲಸೊ ಕಾರ್ಯೋಡಾಲ್ಲ ಒಂಜತ್ತು ಒಂಜಿ ಕರ್ತೆ ಮುಟ್ಟೊಂಡ್ ಮುಟ್ಟೊಂದುಂಡು. ಅಮುನ-ತೂಮುನ-ಕೇನುನ ಜನೊ ಬೇತೆ ಆನಗ ಕರ್ತೆ ಅಯಿತಾತೆಗೆ ಮುಟ್ಟೊಂಡು, ಬೇತೆ ರೂಪೊನು ತೋಜಾವುಂಡು. ‘ಎಲಿ ಮೋಯಿನಲ್ಲಿ ಪಿಲಿ ಮೋಂಡ್ಗೆ’ಂದ್ ಪನ್ನೀರ್. ಜನಕ್ಕು ಎಲಿಲಾ ಪಿಲಿಲಾ ಮೋಯಿನವೇ ಮಲ್ಲಿ. ಅವು ಎಂಚ ಮೋಂಡ್? ಅಂಚ ಮೋಯರ ಅಮಂಡ ? ಇಂಚಮಾರ ತೆರಿಯೊನಿಯರ ಮೋಮಜೀರ್. ದಾಯೆ ಪಂಡ ಜನಪದೀರ್ ಸತ್ಯಾನು ನಂಬುವೇರ್, ಅಯಿಕ್ಕು ಬಿಲೆ ಕೊರ್ಕೀರ್. ಅಕ್ಕು ಬೆನ್ನಿ ಬೇಸಾಯೊ ಬೆಂದ್ದ್, ಅಯಿಟ್ಟ್ ಪೂವರಲಾದ್, ಕಾಯಿ ಪರ್ಹಂಡ್ ತೂಯಿನಕ್ಕು. ಅಂಚಾದ್ ಒವು ಎಡ್ಡೆ, ಒವು ಪಡಿಕ್ಕೆ ಪನ್ನನವು ಅಕ್ಕಳೆ ಮೂಂಕುದ ನೇರೊನೆ. ಅಕ್ಕೆನ ಬೆನ್ನಿಗ್ಗು ಬೆರಿ ಸಾಯೊಗು ಗುರುಕಾರ್ಕೀರ್, ಭೂತೊಲು, ದೆಯ್ಯೋಂಕುಲು ಉಂತುವೇರ್. ಅಕ್ಕು ಬೆಂದಿನೆನ್ ಒಂಜಾತ ಬೆರಿ ಸಾಯೊ ಉಂತಿನಕ್ಕೆಗ್ಗು ಕೊರ್ಕೀರ್. ಬೆನ್ನಿ ಜನೊಕ್ಕೆಗ್ಗು ಅರಮನೆ ಚೋಡುಂದು ಇದ್ದಿ. ಎಂಕ್ಕೆನ ಭೂತೊಗೊಂಜಿ ಅರಮನೆ ಚೋಡುಂದು ಕಟ್ಟುವೇರ್.

ಕರ್ತೆ ಕಟ್ಟುನ ಅನಿದ ಕಾಲೊ

ಬಾಲೆ ಬೂಲೊತ್ತುಂದುಂಡು. ಬಾಲೆ ಜೋರಾದ್ ಬೂಲೊತ್ತುಂದ್ ಉಂಡು. ಏರ್ ಎಂಚಿನ ಪಂಡಲಾ, ಎಂಚಿನ ಕೋಮಟಿ ಮಲ್ಲೊಂಡಲಾ ಬಾಲೆ ಬೂಲೊತ್ತುಂದೇ ಉಂಡು. ಬಾಲೆನ್ ವಾ ರೀತಿಡ್ ಮಂಗಟಂಡಲಾ ಬಾಲೆ ಬೂಲೊತ್ತುಂದೇ ಉಂಡು.

ಅಪಗ ಬಾಲೆಜೆ ಅಜ್ಞೆ ಬಪೇರ್. ಬಾಲೆನ್ ಕೊಂಡಾಟೊ ಮಲ್ಲುವೆರ್. ಬಾಲೆದ ಕಾರ್ನ್ ದೇಶೋದ್ದಾ ಕಿಚಕಿಲಿ ಮಲ್ಲುವೆರ್, ರಡ್ಡ ಕೈನ್ಲಾ ದೇಶೋದ್ದಾ ರೋಟ್ಟಿ ರೋಟ್ಟಿ ಮಲ್ಲುದ್ದ್ ಅಂಮ ಮಲ್ಲುವೆರ್. ಮೂಕ್ತಿಗ್ ಉರಿಪ್ಪುವೆರ್ ಆತ್ಮ ಕಲುವಾ ಪನ್ನೆರ್, ಬಂಚಿಗ್ ಮುತ್ತೊಕೊಪೆರ್, ರಡ್ಡ ಕೈಟ್ಲಾ ತರೆನ್ ಪತ್ತಾದ್ ನೆಟ್ಟಿ ದೆಪ್ಪುವೆರ್. ಬಾಲೆ ತೆಲಿಪುಂಡು. ಅಲ್ಲೆ ಹೋವಡ ಗೂಮೆ ಉಂಡು, ಮೂಲೆ ಹೋವಡ ಪಿಲಿ ಬಪುಂಡು ಇಂಚಪೂರ ಹೋಡಿಕಟ್ಟುವೆರ್. ಜೋರ್ ಬೂಲ್ತ್ತುಂಡ ಬೂಲೊಡ್ಡಿ ಬಾಲೆ. ಇತ್ತೆ ಗೂಮೆ ಬಪುಂಡು. ಅವ ಗೂಮೆಂದ್ ಅಜ್ಞಿಯೇ ಗೂಮೆ ಬೂಲ್ತ್ತಿ ಲೆಕೊ ಉಂ ಉಂ ಪಂಡ್ಡೊ ಹೋಡಿಕಟ್ಟುವಲ್ಲ. ಅಜ್ಞಿನ ಒಡನಾಟೊಡೇ ಬಾಲೆ ತೆಲಿಪುಂಡು, ನಲಿಪುಂಡು, ಮಲ್ಲೆ ಅಪುಂಡು,. ಪನೀತ್ ಮಲ್ಲೆ ಆನಗ ‘ನಹೊ ಕಾಡ್ಗ್ ಹೋಯಾ, ಅಲೊಲ್ಲುಂಜಿ ಪಿಲಿ ಉಂಡು. ಹೋಡಿಪಿಯರ ಬಲ್ಲ್’, ಹೋಡಿಪಿಯರ ಬಲ್ಲುಂದ್ ಕಣ್ಣುದ ಕೈತಡೆ ಬತ್ತಾದ್ ‘ಫೂ’ ಪನ್ನೆರ್. ಬಾಲೆಗ್ ಒರೊ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಂಡು. ಅವಾ ಬಾಲೆ ಹೋಡಿತ್ತಂಡ್. ನಾನೊರೊಂದ್ ಕಾಡ್ಗ್ ಹೋಪೆರ್..... ಬಾಲೆ ಮಲ್ಲೆ ಆನಗ ರಕ್ಕಸನ ಕತೆ ಪನ್ನೆರ್. ಕುಟುಂಬೊ ಸಂಬಂಧಿ ಕತೆ ಪನ್ನೆರ್. ಇಂಚ ಭಯ, ಭಕ್ತಿ, ಸಂಸಾರೊದ ಪ್ರೀತಿ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಹೋದರ ಸಂಬಂದೊನು ಅಜ್ಞಿ ಮಲ್ಲಿಗ್ ಪಂಡ್ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಅಂಚ ಮಲ್ಲೆ ಆಯಿನ ಬಾಲೆಗ್ ತಾನ್, ತನೊ ಸಂಸಾರೊ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಅಕ್ಕೆನ ಕಸೊಬ್ಬ ಸುಕೊ ಇಂದೆತ ಬೇನೆ ಬಂಜೊ ಗೊಂತಾಪುಂಡು.

ಕತೆ ಕೇನುನ ಇನಿತ ಕಾಲೊ

ಬಾಲೆ ಬೂಲೊತ್ತುಂದುಂಡು. ಬಾಲೆ ಜೋರಾದ್ ಬೂಲೊತ್ತುಂದ್ ಉಂಡು. ಏರೊಲಾ ಮಂಗಟಾವುಜೆರ್. ಏರೊಲಾ ಪನ್ನುಜೆರ್. ಎಂಚಿನ ಕೋಮಟಿಲಾ ಮಲ್ಲುಜೆರ್. ಬಾಲೆ ಬೂಲೊತ್ತುಂದೇ ಉಂಡು. ಕೆಲಸೊದಾಲ್ ಬಪ್ತಲ್. ಒಂಜಿ ಕಾಂಟ್ ಗೊಬ್ಬನ ಸಾಮಾನ್ ರಾಶಿ ಪಾಡ್ವಾಲ್. ಅಂಡಲಾ ಬಾಲೆನ್ ವಾ ರೀತಿಡ್ ಮಂಗಟಂಡಲಾ ಬಾಲೆ ಬೂಲೊತ್ತುಂದೇ ಉಂಡು. ಬೇಲೆದಾಲ್ ಬಾಲೆನ್ ಟಿ.ವಿ.ಡ ಎದುರ್ಡ ಕುಲ್ಲಾವಲ್. ಇತ್ತೆ ಬಾಲೆ ತೆಲಿತೊಂದುಂಡು. ಬಾಲೆ ಜೋರಾದ್ ತೆಲಿತೊಂದುಂಡು. ಬೇಲೆಗ್ ಹೋಯಿನ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆ ಬನ್ನಗಲಾ ಬಾಲೆ ಟಿ.ವಿ. ತೊಪೊಂದೇ ಕುಲ್ಲೊದ್ದಂಡ್. ತೆಲಿಪುನ ಬಾಲೆನ್ ತೊಪೊಂಡಿನ ಬೇಲೆದಾಲೆಗ್ ಸಂಬಲೊ ಜಾಸ್ತಿ ಮಲ್ಲುವೆರ್. ಟಿ.ವಿ. ತೊದ್ದ ತೆಲಿಪುನ ಬಾಲೆನ್ ತೊದ್ದ ಅಪ್ಪೆಅಮ್ಮುಗ್ ಬಾಲೆಡ ವೋಕೆ ಮರಪ್ಪುಂಡು. ಪ್ರೀತಿ ಕೊರ್ಪುಜೆರ್. ಬಾಲೆ ಕೆಲಸೊದಲೆಗ್ ಹೋಡಿಪುಂಡು. ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆ ಪಂಡಿನಂಚನೆ ಕೇನುಜಿ. ಬಾಲೆ ಕೆಲಸೊದಾಲೆನ ಸಂಸ್ಕಾರೊ ಕಲ್ಪುಂಡು. ಬಾಲೆ

ಮಲ್ಲಿ ಆನಗ ಕೆಲಸೊದಾಲೇನ್ ಕಡಪುಡುವೇರ್. ಬಾಲೆಗ್ ಪ್ರೀತಿ ಮಲ್ಲುನಕ್ಕು ಏರ್ಲಾ ಇಪ್ಪುಜಿರ್. ಅಪ್ಪೆ ಅಮೈ ಏತಾಂಡಲಾ ಪುಟ್ಟಾಮನಾಕ್ಕೆ, ಸಾಂಕುನಕ್ಕಾಲತ್ತು. ಬಾಲೆಗ್ ಅಜ್ಞೆ ಅಜ್ಞ ಪಂಡ ಕತೆ ಪನ್ನನಕ್ಕಾಲತ್ತು. ಅಕುಲ್ ಅಸ್ತ್ರವೊಡು ಏಪೊ ಸೈಮನೆಂದ್ ಕಾತೋಂದುಲ್ಲೀರ್..... ಇನಿತ ಕಾಲೋದ ಕತೆ ಇಂಚಂದ್ ಬಾಲೆ ತೆರಿಯೋನುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಮಲ್ಲಕ್ಕೆಗ್ ಅಜ್ಞಕತೆ ಲೋಟ್ಟೆ ಕತೆಂದ್ ತೋಜುಂಡು. ಅಂಡ ಬಾಲೆದ ಬೋಲೆಚ್ಚಿಲ್ಗ್ ಅವು ಸಾದಿ ತೋಜಾವುಂಡು.

2

ಕತೆಕ್ಕೊಂಜಿ ಸಿದ್ಧಾಂತೋ

ಈ ಪ್ರಪಂಚೋದ ಮಾಂತ ಬಾಸೆಡ್ಲ್ ಕತೆ ಉಂಡು. ಅಂಚನೆ ತುಲುಟ್ಟ್ಲ್ ಸಾವಿರ ಲಕ್ಷ್ಯೋ ಕತೆಕ್ಕು ಉಂಡು. ಅಯಿನ್ ಸಂಗ್ರಹೋ ಮಲ್ಲುನ ಮಾಮಲ್ಲ್ ಕಾಯೋಂಗು ನಮೋ ಸಂಸ್ಥೆಗ್ ಬೆರಿ ಸಾಯೋ ಆದುಂತೋಡು. ಪರದೇಸೊಡು ಕತೆಕ್ಕೆನ್ ಸಂಗ್ರಹೋ ಮಲ್ಲ್ದ್ರ್ ಅಯಿಕ್ ಒಂಜಿ ಸಿದ್ಧಾಂತೋನು ಕೊರ್ಕುಕ್ಕು ಅಂಟಿ ಆರ್ದ್ ಬುಕ್ಕೋ ಸ್ಪಿತ್ ಧಾಂಸನ್ನ್. ಮೆಕ್ಕೆನ್ 'Folktales Index' ಬೊಕ್ಕೆ 'Motif Index' ಇನಿ ಜಗತ್ತ್ತೋಡೇ ಮಲ್ಲ್ ಮುದರ್ ಪಡೆವ್ರೋಂದ್ರ್ಂಡ್. ಮಾನವಶಾಸ್ನೋ, ಭಾಷಾಶಾಸ್ನೋಗ್ ಇಂದೆತ ಅಗತ್ಯ ಬಾರೀ ಆತ್ಮಂಡ್.

ಇಂಗ್ಲಿಸ್ ಸ್ವಲ್ಪ Folktales ಪದೋಕ್ಕು ಕನ್ನಡೋಡು 'ಜನಪದ ಕಥೆಂದ್ ಬಳಕೆ ಆತ್ಮಂಡ್. ಈ ಜನಪದ ಕತೆಕ್ಕೆನ್ ವಗೋಡ ಬುಕ್ಕ ಆಶಯ ಸೂಚಿಡ್ ಆರ್ದ್ ಧಾಮ್ನನ್ ಕತಾ ಪ್ರಪಂಚೋಗ್ ಜೋಡಿತ್ತೋನ ಕಾರಣಮರುಷೇರ್.

ಧಾಮ್ನನ್ ಪ್ರಕಾರೋ "ವಗೋಡ್" ಪಂಡ ಅಸ್ತಿತ್ವೋಡ್ ಇಪ್ಪೊಡಾಯಿನ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕತೆ". ಉಂದು ಸ್ವಯಂಪೂರ್ಣವಾದಿತ್ತ್ರ್ದ್ ತನ್ನೋ ಅಧ್ಯತ್ಮೋ ಬೇತೋಂಜಿ ಕತೆನ್ ಅವಲಂಬಿಸದಿಪ್ಪಬೆ. ಇಂಬಿತ್ತಿನ ಮಾಂತ ವಗೋಡ್ಲ್ ಒಂಜಿ ಅತ್ಮಂಡ ದಿಂಜ ಆಶಯೋಲಿಪ್ಪುವ್ರೋ'. ಅಕ್ಕು ಕತೆಕ್ಕೆನ್ ಬನ್ ವಿಭಾಗೋ ಮಲೊತ್ತುಂದೆರ್. ಮಾಂತ ವಗೋಡು ಕತೆಗ್ಗು ಪಕ್ಕೊಡ್ ಅಯಿಕ್ ಸಂಬಂಧವಾಯಿನ ಬೇತೋಂಜಿ ವಗೋಡು ಕೊತೆರ್. ಒವ್ವೇ ಕತೆ ವಾ ದೇಸೊದವ್ರು, ವಾ ಬೂಕ್ ದವ್ರು ಪನ್ನನ ವಿವರೋ ಕೊರ್ತೇರ್. ಕತೆಕ್ಕೆಗ್ 1ಡ್ಷ್ 2499ನೆತ ಮುಟ್ಟಿದ ವಗೋಡುಸೂಚಿ ಸಂಖ್ಯೆನ್ ಕೊರ್ತೇರ್.

ಸ್ಪಿತ್ ಧಾಮ್ನನ್ ಪ್ರಕಾರೋ, 'ಆಶಯ' ಪಂಡ, 'ಪರಂಪರೆಡ್ ಬರಿದ್ ಬರ್ಪುನ ಕತೆದ ಕನಿಪ್ಪೊ ಘಟಕ'. ಒಂಜಿ ಅಂಶೋನು ವಿಶ್ಲೇಷನಾತ್ಮಕವಾದ್ ಸೇರ್ದಿಪ್ಪನ ಒವ್ವೇ ವಿಸಯೋ ಆದಿಪ್ಪೊ ಅವು ಕತೆತ 'ಆಶಯೋಂದ್ ಪನೋಲಿ. ಜನಪದ ಕಲೆಕ್ಕೆನ ವಿನ್ಯಾಸೋ ಪ್ರಕಾರೋಲೆಗ್ ಸಂಬಂಧಿಸಾಯಿನ ಆಶಯೋಗುಲಿಪ್ಪುವ್ರೋ. ಜನಪದ

ಸಂಗೀತೋ, ಕಬಿತೋ, ಪಾರ್ದನೋ, ಸಂದಿ - ಇಂದೆತ ನಿರೂಪಣೆಡ್ ಅಯಿತ ರಚನೆಗ್
ಸಂಬಂಧಿಸಾಯಿನ ಆಶಯೋಲಿಪ್ಪುವ್ವೋ. ಜಾನಪದೋದ ಒವ್ವೇ ಪ್ರಕಾರೋದ ಕನಿಷ್ಠೋ
ಫಂಟಕೋ ಆದಿಪ್ಪುನ ಈ ಆಶಯೋಲು ಆಯಾ ಪ್ರಕಾರೋದ ಸ್ವರೂಪೋನು ನಿಧರಿಸಬೋ.
ಒಂಜಿ ಪ್ರಕಾರೋನು ಬುಕ್ಕೋಂಜಿ ಪ್ರಕಾರೋಡ್ ಬೇತೆ ಮಲ್ಲಿಯರ, ಅತ್ತಂಡ ಒಂಜಿ
ಪ್ರಕಾರೋನು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ವಗೋಡಕ್ಕಾದ್ ವಿಂಗಡಿಪ್ಪೇರ ಆಶಯೋಲು ಸಹಾಯ
ಆಪುಂಡು.

3

ಸುವರ್ಣ ಕನಾಟಟಕ - 2007 ನೇ ವಸೋಽದ ನೆಂಪುಗಾತ್ಮೋ ಕನಾಟಟಕ
ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಆಕಾಡೆಮಿ ಪಾಡೋಂಡ್ ಬೂಕ್ ಬರೆಪುನ ವಿಸೇಸೋ ಯೋಜನೆಡ್
'ಜನಪದ ಕತೆಕುಲು'ಲಾ ಒಂಜಾತ್ತಂಡ್. ಈ ಬೂಕ್ ತುಳುಟ್ ಜನಪದೋ ಕತೆಕ್ಕೆ
ಮಿತ್ತ ಅಧ್ಯಯನೋ ನಡತ್ತಿನ ಚರಿತ್ರೆನ್ ಪರಿಚಯ ಮಲ್ಲ್ ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಅಂಚನೆ
ಜನಪದ ಕತೆದ ಮಿತ್ತ ಕಟ್ಟಿನ ವಗೋಡ ಬುಕ್ಕೋ ಆಶಯೋ ಸೂಚಿಲೆನ ಪರಿಚಯೋಲಾ
ಅಪುಂಡು. ಅಯಿತೋಟಪ್ಪುಗ್ನು ಒಂಜಿ ಕತೆಕ್ ವಗೋಡ-ಆಶಯೋ ಸೂಚಿನ್ ಎಂಚ
ಪಾಡುನೆ ಪನ್ನುನ ಮಾದರಿಲಾ ತೆರಿಯುಂಡು.

ತುಳು ಆಕಾಡೆಮಿ ಈ ಆಧಿಕಾರಾವಧಿಡ್ ಎಡ್ಡೆ ಬೆಂದೊಂಡ್. ತುಳುಕಾತ್ಮೋ
ಒಂಜಾತ್ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಕೆಲಸೋಲಾ ನಡತ್ತಂಡ್. ತುಳುವೆರಾಯಿನ ನಮೋ ಮಾಂತೆರ್ಲ್
ಇಂದೆಕ್ಕಾತ್ಮೋ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡೆವ್ರೋನೋಡಾಯಿನ ಸಂಗತಿ. ಮೋಕ್ಕ್ ಮೋಸ ಬರಹಗಾರೆರೆನ್
ನಾಡ್, ಅಕ್ಕೆಗೊಂಜಿ ವಿಚಾರೋದ ಮಿತ್ತ ಬರೆಲೆಂದ್ ಲೆತ್ತಾದ್, ಅಯಿಕ್ಕಾತ್ಮೋ ಒಂಜಿ
ಕಮ್ಮಟೋ ಮಲ್ಲಾದ್, ಬರೆಲೆಂದ್ ಅಪಾಪಗ ಮೆನ್ನಾದ್ ಉಮೇದ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಅಯಿತ್ತೆ
ಮೂರ ಪ್ರಯತ್ನೋ ಇತ್ತೆ ಬೂಕ್ ದ ರೂಪೋಡು ಶ್ರಿಂಟಾದ್ ಹಿಡಾಯಿ ಬರ್ಪನವು
ಸಂತೋಷದ ಸಂಗತಿ.

ನೆಕ್ಕಾತ್ಮೋ ಸುರೂಕ್ ತುಳು ಆಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆಗ್, ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇರೆಗ್,
ಚೋಕ್ಕೋ ಮಾಂತ ಸದಸ್ಯರೆಗ್ಲಾ ಎನ್ನ ಮೋಕ್ ದಿಂಜಿದಿನ ಸೋಲ್ಲೆಲ್ಲು.

ನಂತ ಅಲೋಕಶಿಯನ್ ಕಾಲೇಜ್
ಮುಂದಳೂರು-03
ಮೊಬೈಲ್ : 94496 15474

ಡಾ. ವಿಶ್ವನಾಥ ಬಧಿಕಾನ
ಕನ್ನಡ ಉಪನ್ಯಾಸಕೆ,

ತುಳು ನಂಸ್ತೃತಿ ಪರಿಜಯ ಮಾರ್ಗ

1. ತುಳುತ ಕರ್ತೆಕ್ಕು (Tulu folktales)
2. ತುಳುತ ಕರ್ತೆಕ್ಕನ ಅಧ್ಯಯನೋದ ಆರಂಭೋಽ
3. ತುಳು ಕರ್ತೆಕ್ಕನ ಅಧ್ಯಯನೋಗು ಜಾರಿತ್ತಿಕೊ ಬೊಕ್ಕ ಜಾಗತಿಕೊ ಮಹತ್ವಿ
4. ಜನಪದ ಕರ್ತೆಕೊಂಜ ಪದೋ ಮಿಮಾಂಸೆ
5. ಜನಪದೋ ಕರ್ತೆತಂಚನೆ ನಡತ್ತಾನ ಪ್ರಾತಿಸಿಧಿಕ ಅಧ್ಯಯನೋ ಬುಕ್ಕೋ ಸಂಗ್ರಹೋ ಬೂಕುಲು
6. ತುಳು ಬುಕ್ಕ ಕನ್ನಡೋಡು ಆಶಯ ಬುಕ್ಕ ವರ್ಗೋ ಸೂಚಿ ಅಧ್ಯಯನೋಲು :
7. ಜನಪದ ಕರ್ತೆಕ್ಕೆಡ್ಡೋ ವರ್ಗೋ ಬುಕ್ಕ ಆಶಯ

  - 7.1. ವರ್ಗೋ (Tale)
  - 7.1.1. ಪ್ರಾಣಿಕರ್ತೆಕ್ಕು (Animal folktales)
  - 7.1.2. ಹಾಸ್ಯಾ ಬುಕ್ಕ ಪನಿಕರ್ತೆಕ್ಕೆ ವರ್ಗೋ (Jokes and Anecdotes)
  - 7.1.3. ಸಾಮಾನ್ಯಾ ಕರ್ತೆಕ್ಕು (Ordinary folktales)
  - 7.1.4. ಹಾಸ್ಯಾ ಬುಕ್ಕ ಪನಿಕರ್ತೆಕ್ಕೆ ವರ್ಗೋ (Jokes and Anecdotes)
  - 7.1.5. ಸೂತ್ರೋದ ಕರ್ತೆಕ್ಕೆ ವರ್ಗೋ (Formal folktales)
  - 7.1.6. ಅಪೂರ್ವ / ಮುಗಿಯಂದಿ ಕರ್ತೆಕ್ಕೆ ವರ್ಗೋ (Unfinished folktales)

- 7.2. ಆಶಯ (Motif)
8. ವಸ್ತು, ವ್ಯಕ್ತಿ , ಘಟನೆ ಪ್ರಥಾನ ವರ್ಗೋ ಬುಕ್ಕೋ ಆಶಯೋದ ಕರ್ತೆಕ್ಕನ ಪರ್ಯಾಯ
9. ಜನಪದೋ ಕರ್ತೆಕ್ಕೆಗ್ಗೋ ತುಲು ನಾಡ್ಡ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ
10. ಸಮಾರ್ಥೋಪ

ತುಲುತ ಕತಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ

1. ತುಳುತ ಕತೆಕು [Tulu folktales]

ತುಳು ಭಾಷೆಡ್ ನಾದೆ ಪನ್ನೇರ್, ಒಗಟ್ ಪನ್ನೇರ್, ಸಂಧಿ ಪನ್ನೇರ್, ಪಾತೆಸೋ ಪನ್ನೇರ್, ಅಂಚನೇ ಕತೆಲಾ ಪನ್ನೇರ್. ಅಂಚಾಂಡ ಮೂಲೋಂಜಿ ಕತೆ ಇಂಚ ಪನ್ನುಂಡು.

ಒಂಜಿ ಉರ್ದ್ದ ಒತ್ತಿಂ. ಅಜ್ಞಿ ಇತ್ತೆಲ್ಲ. ಆಲೆಗ್ ಒರಿ ಮುಲ್ಲಿ ಇತ್ತೆ. ಬಾರೀ ವೋಕೆಡ್ ಅಜ್ಞಿ ಮುಲ್ಲಿನ್ ಸಾಂಕೊಂದಿತ್ತಾಲ್. ಮುಲ್ಲಿ ದಿನೋಡ್ದ ದಿನೋಕು ಮಲ್ಲಿ ಅಯ್. ದಾನೆಂಡಲಾ ಬೇಲೆ ಮಲ್ಲೆರೆ ಅಪುನಾತ್ ಮಲ್ಲಿ ಅಯ್. ಅಜ್ಞಿಗ್ ಮುಲ್ಲಿಡ ಬಾರೀ ವೋಕೆ. ವೋಕೆದ ಪುಲ್ಲಿನ್ ಉರ್ದ್ದಕುಲು ಪೆದ್ದೆ ಪನ್ನೆದೆರ್. 'ಅಂಡೆದ ಬಾಯಿನಾಂಡಲಾ ಕಟೆಲ್ಲಿಗೆ, ಅಂಡ ದೊಂಡೆದ ಬಾಯಿನ್ ಕಟೆರೆ ಬಲ್ಲ' - ಅಂಚನೆ ಉರ್ದ್ದಕ್ ಅಯ್ನ್ ಪೆದ್ದೆ ಪನ್ನುನವ್ ಅಜ್ಞಿನ ಕೆಬಿಕ್ಕಾ ಬೂರುಂಡ್. ಮುಲ್ಲಿಡ ಅಜ್ಞಿನ ವೋಕೆ ಅಂಚನೇ ನಡಮಂಡು. ಇಂಚನೇ ಒಸೋಡ ಕರಿನಗ ಅಜ್ಞಿಗ್ ಕಾಯಿಲೆ ಬತ್ತೊಂಡ್. ಅಜ್ಞಿಗ್ ಉರ್ದ್ದತ್ತಿನ ಮರ್ದ್ ಮೂರಾ ಆಂಡ್. ಅಜ್ಞಿ ಕಾಯಿಲೆಡ್ದ ಲಕ್ಷ್ಮಿ. ಜೆತ್ತೊನಲ್ಲೀ ಆಂಡ್. ಜೆತ್ತಿನಲ್ಲೀ ಆಯಿನೆಡ್ದಾವರ ಮೈಕ್ಕೆಟ್ ಪುಡಿಯಾಂಡ್. ಕೆಲೆಂಜಿ ರಾಂಡ್. ಮುಲ್ಲಿಗ್ ಕೆಲೆಂಜಿ

ಗಿಡಾರುನವೇ ಬೇಲೆ ಅಂಡ್‌. ಕೆಲೆಂಜಿಲೇನ್ ಗಿಡಾರ್ಯೆರ ಒಂಜಿ ತಂದೆಲ್ ಕೊಂಡತ್ತುದ್ ಕುಲ್ಲುಯೆ. ಕೆಲೆಂಜಿ ಕುಲ್ಲುನಾಡೆ ತಂದೆಲ್ಲ್ ಪಾಡ್ಯೆ. ತಂದೆಲ್ಲ್ ಪೆಟ್ಟುಗ್ ಅಜ್ಞಿ ಮುಡೆರ್ ಮುಡೆರ್ ಸೈತ್ತಂಡ್. ಸೈತಿನಾಡೆಗ್ ಬುಕ್ಕಲ್ ಪಾಡ್ಯೆ. ಅಜ್ಞಿ ಮರಕಟ್ಟುಂಡ್. ಅಜ್ಞಿ ಸೈತ್ತಂಡ್ಂದ್ ಜೆತ್ತಿನ ಪಚೆಟೇ ಮಡಿತ್ತೆ. ಮಗೆಲೋಂಜಿ ಕೊಟ್ಟುಲ್ ಅಯಿತ್ತೆ ವೇಲ್ಗ್ ಅಜ್ಞಿನ್ ಕಟ್ಟಿನ ಪಚೆನ್ನಾಲ್ ಪಾಡೋಂಡೆ. ಗುಂಡಿ ದೆಪ್ಪೆರೆ ಉರ್ದು ಪಿದಾಯಿ ಪೋಯೆ. ಒಂಜಿ ಗುಂಡಿ ದೆತ್ತೆ. ನಾನ ಅಜ್ಞಿನ್ ಗುಂಡಿಡ್ ಪಾಡ್ಯೆರೆಂಡ್ ಪಚೆ ಬುಡ್ವಾವೆ. ಅಜ್ಞಿ ಪಚೆಟ್ ಇದ್ದಿ. ಅಜ್ಞಿ ತಪ್ಪಾವ್ಲೋಂಡ್ ಪಂಡೆ ಇಲ್ಲಡೆ ಪೋಯೆ. ಪೋನೆಗ ಆಯೆ ಬೇತೆ ಸಾದಿಡೆ ಪೋಪೆ. ಪೋಮುನ ಸಾದಿಡ್ ಒಂಜಿ ಅಜ್ಞಿ ಕಂಡದ ಬರಿಟ್ ಕುಲೊಂದಿತ್ತುಂಡ್ಗೆ. ಹ್ಲಾಂ..... ಮುಲ್ಲ ಉಲ್ಲನಾ ಪಂಡೆಗೆ ಬೇಲಿಡ್ ಒಂಜಿ ಸೂನೋ ಒಯ್ತುಗೆ. ಅಜ್ಞಿನ ಮಂಡೆಗೆ ಪಾಡ್ಯೆ. ಅಜ್ಞಿ ಸಯಿತ್ತಂಡ್ಗೆ. ಅಜ್ಞಿನ್ ಮಗೆಲ್ಗ್ ಪಾಡ್ಯೆಗೆ ಕೊನೋದ್ ಗುಂಡಿಗ್ ಪಾಡ್ಯೆಗೆ. ಅಂಚನೆ ಪಿರಾ ಬನ್ನಗ ಸುರೂಟ್ ಪೋಯಿನ ಸಾದಿಡ್ ಒಂಜಿ ಅಜ್ಞಿ ಸೈತ್ತಂಡ್ ಬೂರೋಂದಿತ್ತುಂಡ್ಗೆ. ಅವು ಆಯನ್ ಸಾಂಕಿನ ಅಜ್ಞಿ. ಪಿರ ಅಯಿನ್ನಾಲ್ ಮಗೆಲ್ಗ್ ಪಾಡ್ಯೆಗೆ. ಗುಂಡಿಡ್ ಪಾಡ್ ಇಲ್ಲಾಗ್ ಬತ್ತೆಗೆ.

ಪೆದ್ದದ್ವಾರ ರಡ್ ಜನೋ ಅಜ್ಞಿನಕ್ಕ್ ಸೈತೆರ್ಗೆ. ಉರ್ದುಕ್ಕ್ ಪನ್ನಿನಂಚನೆ ಮಲ್ಲಿ ಪೆದ್ದನೆ ಪನ್ನಿನವು ಲೋಕೋಗೇ ಗೊತ್ತಾಂಡ್ ತೂಲೆ. ‘ಅಜ್ಞಿ ಸಾಂಕಿನ ಮಲ್ಲಿ ಚೋಜ್ಜಗ್ಲಾಲ್ ಆವಂಡ್’ ಪನ್ನನ ಗಾದೆದ ಲೆಕ್ಕೊಷ್ ಅಜ್ಞಿ ಸಾಂಕಿನ ಮಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಿಗ್ ದಾಯೆಗ್ಲು ಆಯಿಜೆಗೆ. ಇಂಚ ತುಳುಟೋಂಜಿ ಪೆದ್ದನ ಕತೆ ಪನ್ನೀರ್. ಕತೆಟ್ ಪೆದ್ದಗ್ ದೂರ್ ಪಾಡ್ ಕತೆ ಪನ್ನೀರ್. ಅಂಚಾದ್ ತುಳುತ ಜನಪದ ಕತೆಕ್ಕೆಡ್ ನವೋಪಹಾರಾ ಪಾತ್ರದಾರಿಲು. ಯಾನೆ ಪೆದ್ದಂಡ್ ಪಂಡಿಜೀರ್ಂಡ್ಲ್ ಪೆದ್ದೆ ಇಂಚ ಇತ್ತೆಂಡ್ ಕತೆ ಪನ್ನುಂಡು. ಕತೆತ ನಿರೂಪಕೀರ್ ಅಯಿನ್ ಪೋರ್ನು ಮಲ್ಲೋದ್ ಕೇಸುನ ಲೆಕ್ಕೊ ಪನ್ನೀರ್.

ಜನೋಕ್ಕ್ ಪನ್ನಿನಯಿನ್ ಜನಪದೋ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪನ್ನೀರ್. ಜನಪದೇರೆಡ್ ಅಯಿನ್ ಪೂರಾ ಪನ್ನಿನಕುಲ್ ಪ್ರಾಯೋದಕ್ಕ್. ಅಂಚಾದ್ ಕತೆಕ್ಕೆನ್ ಪನ್ನಿನಕ್ಕ್ ಅಜ್ಞಿನಕ್ಕ್. ಲೋಕೋಡು ಏರ್ನು ಅಜ್ಞಿರ್ಕ್ಕ್ ಕತೆ ಪನ್ನುಜೀರ್. ಈ ಕತೆಕ್ಕೆನ್ ಅಜ್ಞಿ

ವರೆಗೂ ಪನ್ನೀರ್? ತುಳುತ ಕತೆಕ್ಕೆನ್ನ ಈತ್ತಾ ಮೊರ್ಲ್ ದು ಪನೋಡಾಂಡ ಅಯಿಕೊಂಜಿ ಪೊತುಂಗೊಂತು ಇದ್ದಿಯಾ? ಅಜ್ಞಿ ಓಲು ಕತೆ ಪನ್ನೀರ್? ಏಪ ಪನ್ನೀರ್? ಏತ್ತಾ ಪೊತುಂಗ್ ಪನ್ನೀರ್? ದಾಯೀಗ್ ಪನ್ನೀರ್? ವಾ ಭಾಷೆಡ್ ಪನ್ನೀರ್? ವಾ ಜಾತಿದಕ್ಕು ಪನ್ನೀರ್? ಇಂಚಮೂರ ಪ್ರಶ್ನೆಲು ಓದುನಕ್ಕೆನ ಮನಸ್ಸಾಡ್ ಬರ್ಪಂಡು.

ಜನಪದೊ ಪಂಡ ಅವು ವರೋಖಿಕ ಪರಂಪರೆ. ವರೋಖಿಕ ಪರಂಪರೆ ಹನ್ನಗ ಏತೋ ನೂದ್ ವಸೋಂಗು ಸಿರವು ನಡತ್ತಿನೆನೋ, ಅತ್ತಾಂಡ ಅನುಭವೋಗು ಬತ್ತಿನೆನೋ, ಕಣ್ಣಗ್ ತೋಜಿನೆನೋ, ಇಂಚ ಜನಕ್ಕು ಕಟ್ಟುದ್ ಪನ್ನೀದೆರ್. ಜನಕ್ಕೆನ ಬಾಯಿಡ್ ಬಾಯಿಗ್ ಪಗರ್ದ್ ಬುಲೆದ್ ಬತ್ತಿನವು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯೋ. ಜನಪದ ಕತೆಕ್ಕು ಏಪೋನೋ ನಡತ್ತಾನವೋ, ಅತ್ತಾಂಡ ಕೊಡೆ ಮುರಾನಿ ನಡತ್ತಾನವುಲಾ ಆಮಂಡು. ಕೋಡೆದನ್ ಪಂಡ್ ಇನಿನ್ ಕಟ್ಟುನ ಶಕ್ತಿ ಕತೆಕ್ಕೆಗ್ ಉಂಡು. ಮಾಂತಾ ಭಾಷೆಡ್ ಇತ್ತಿನ ಲೆಕ್ಕೊ ತುಳುಟ್ಟ್ ಬಾರೀ ಕತೆಕ್ಕು ತಿಕುಂಡು. ತುಳುಟು ಜನಪದ ಕತೆಕ್ಕೆನ್ ಕತೆ ಅತ್ತಾಂಡ್ ಅಜ್ಞಿಕತೆಂದ್ ಪನ್ನೀರ್. ತುಳುಟು ತಿಕುನ ಕತೆಕ್ಕೆನ ಸಮಗ್ರ ಸಂಗ್ರಹೋ ನಾನಲಾ ಆಯಿಜಿ. ಡಾ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡೆರ್ ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ಲಿನ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪ್ರಕಟನೆದ ಬೂಕೊಂಜಿ ದಾಖಿಲೆಯಾದ್ ತಿಕ್ಕುಂಡು. 19ನೇ ಶತಮಾನೋಡು ತುಳು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯಾನ್ ಒಂಜಾತ್ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ಲ್ ಕೋರಿನಕ್ಕು ಕುಡ್ಲದ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಸನ್ನೆಕ್ಕು. ಅಕ್ಕೆನ ತುಲುತ ಗಾಡೆಕ್ಕು ಬೊಕ್ಕ ಮಾನರ್ಜ್ ‘ಪಾಡ್ನೋ ಸಂಗ್ರಹೋಲು’ ಬಾರೀ ಮದರ್ ಪಡೆವೋಂದೊಂಡ್. 1930-40ನೇ ವೋಸೋಂಡ್ ನಮೋನ ತುಲು ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ದುಲಾ ಒಂಜಾತ್ ಗಾಡೆ, ಪಾತಂನೋಗ್ನಿನ ಸಂಗ್ರಹೋ ಬೂಕ್ಕೆನ್ ಕನತೆರ್. ಇಂಚಿಪ 2000ನೇ ಇಸವಿಗ್ ತುಳುಟು ಭೂತಾರಾಧನೆಗ್ ಸಂಬಂಧಿಯಾಯಿನ ಭೂತೋದ ಪಾತಾನೋಳು, ಭೂತೋದ ಕತೆಕ್ಕು, ಅಯಿತ ಮಿತ್ತ್ ಸಂಶೋಧನೆಗ್ಗ್ ಇಂಚ ತುಳು ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯಾದ ಬುಲೆಚ್ಚೆಲ್ ಬುಲೆವೋಂದುಂಡು. ಪೇನ್. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೆಕ್ಕೆನ ತುಳು ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯೋ, ಬೊಕ್ಕ ಡಾ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡೆರೆನ ಭೂತಾರಾಧನೆ ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನೋ ತುಳುತ ಅಧ್ಯಯನಕಾರೆರೆಗೊಂಜಿ ಮೈಲ್ ಕಲ್ಲ್ತಾಂಡ್. ಅಯಿನೆಡ್ ಬುಕ್ಕೊ ತುಳುತ ಜನಪದೊ ಗೊಬ್ಬಲೆತ

ಮಿತ್ತು, ಜನಪದೋ ಮರ್ಡಾದ ಮಿತ್ತು, ಕತೆಕ್ಕೆನ ಮಿತ್ತು, ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪದ ಮಿತ್ತು, ಇಂಚ ತುಳುವರೆನ ಬದ್ಧಾದ ಸಂಚಾರೋನೇ ಅಧ್ಯಂಗನೋ ರೂಪೋದು ಬುಲೆಚ್ಚಿಲಾತ್ತಂಡ್. ಪೇನ್. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರೀ, ಡಾ. ವಾವನ ನಂದಾವರೀ, ಡಾ. ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಬಿಳಿಮಲೆ, ಡಾ. ಶಿವರಾಮ ಶೆಟ್, ಡಾ. ಪಾಲ್ತುಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ಯೀರ್, ಡಾ. ಅಭಯ್ಕುಮಾರ್, ಡಾ. ಅಶೋಕ ಅಶ್ವೀರ್, ಡಾ. ಗಣೇಶ ಅಮೀನೆರ್ ಇಂಚ ಪೂರ ತುಳು ಜಾನಪದೋನ್ ಅಗತ್ಯಾದ್ ತುಳುತ ಸಾಹಿತ್ಯದ ರುಚಿಕ್ಕೆನ್ ಬೂಕ್‌ಗ್ ಮಗತ್ಯಾದ್ ದೇಸೋ ವಿದೋಸೋದಕ್ಕೆಗ್ ತುಳುತ ಮಣ್ಣಾದ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪೋರ್ನ್ನನು ತಿರ್ಲನ್ ಪಗಿತ್ಯಾದ್ ತೋಜಾದೀರ್.

ತುಳು ಪಂಡ ಭೂತಾರಾಧನೆ ಬೋಕ್ಕ ಯಕ್ಕಿಗಾನೋ ರಡ್ಡೇ ಮುಲ್ಪದ ಹೈಭವೋಲು. ಅಯಿತೋಟ್ಟಿಗ್ ಪಾತೆನೋ, ಸಂದಿ, ಗಾದೆ, ಕತೆ, ಒಗಟ್, ಉರಲ್, ಶಿಶುಪ್ರಾಸೋ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಒಂಜಾತ್ ಪ್ರಕಾರೋಲು ಜನಕ್ಕೆನ ನಾಲಾಯಿಡ್ ನಲಿಪುಂಡು. ಭೂತಾರಾಧನೆ ಒಂಜಿ ನಿದಿಂಷ್ಟ್ ಕಾಲೋ, ದೇಸೋ, ವ್ಯಕ್ತಿ, ಜಾತಿದ ಚೌಕಟ್ಟೊಡ್ ನಡಪುಂಡ್. ಭೂತಾರಾಧನೆಗ್ಗೂ ಒಂಜಿ ಕತೆಂದ್ ಉಂಡು. ಮಾನ್ಯರೆಗ್ ಭೂಮಿಡ್ ತಿಕ್ಕಂದಿನೆನ್ ಮಾಯೋಡು ತಿಕುಂಡು ಪನ್ನನ ಜೋಗ್-ಮಾಯೋಡ ಕತೆಕ್ಕಾತ್ತಂಡ್. ಮಸ್ತ ಬೂತೋದ ಕತೆಕ್ಕೆಡ್ ಬೂತೋದ ಮಟ್ಟೊಡ್ ಸ್ವೇಪಿನಾಡೆಗ್ ಮುಟ್ಟಿ ಪನ್ನೀರ್. ಅಂಚಾದ್ ಮಾನ್ಯರ್ ಜೀವನೋದ ಕತೆಕ್ಕೆ ಬೂತೋದ ಕತೆಕ್ಕಾದಿಪ್ಪುಂಡು. ಪ್ರತಿಯೋರಿ ಬೂತೋ ಆಪಿನ ವ್ಯಕ್ತಿ ನಿಜೋ ಜೀವನೋದು ತಿಕ್ಕಂದಿನೆನ್ ಮಾಯಕೊಡು ಪಡೆವೋನುವೆ. ಅಂಚಾದ್ ಬೂತಾರಾಧನೆಡ್ ಜೋಗ್-ಮಾಯೋಡ ಕಲ್ಪನೆ ಉಂಡು. ಜನಕ್ಕೆ ಅಯಿನ್ ನಂಬುವೆರ್. ಅಕ್ಕೆಗ್ ಬೂತೋ ಇಂಬು ಕೊರ್ಪುಂಡು. ನಂಬಂದಿನಕ್ಕೆಗ್ ಬೂತೋ ‘ಅಂಬು’ ಪಂಡ ‘ಬಾಣ’ ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಬೂತಾರಾಧನೆಡ್ ಧಾಮಿಂಕ ಆಸಕ್ತಿ ತೋಜುಂಡು. ಆಂಡಲ ಬೂತೋದ ಆರಾಧನೆಡ್ ಒಂಜಿ ಕತೆಂದ್ ಉಂಡು. ಈ ಬೂತೋದ ಕತೆಕ್ಕಾ ಅಜ್ಞಕತೆಕ್ಕಾ ಒಂಜೇ ನೇರೋ ಇದ್ದಿ. ಬೂತೋದ ಕತೆನೇ ಬೇತೆ. ಅಜ್ಞ ಕತೆನೇ ಬೇತೆ. ಒಗಟ್ ಕತೆನೇ ಬೇತೆ. ಈ ಮಾಲಿಕೆಡ್ ನವೋ ಇತ್ತೆ ಅಜ್ಞ ಕತೆತ ಅಧ್ಯಯನೋದ ಕ್ರಮೋನು ತೆರಿಯೋನೋಗ್.

2. ತುಳುತ ಕರ್ತೆಕ್ಕೆನ ಅಧ್ಯಯನೋದ ಆರಂಭೋ :

ಜಾನಪದೊ ಕ್ಷೇತ್ರೋಡ್ ಜನಪದ ಕರ್ತೆಕ್ಕೆನೇ ದೀಡೋಂದು ಬಾರೀ ಕೆಲಸೋ ನಡತೋಂದುಂಡು. ಜನಪದ ಕರ್ತೆಕ್ಕೆನ್ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾದ್ ಸಂಗ್ರಹಿಸವುನೆಡ್ದು ಸುರ್ಪಾದ್ ಅಯಿನ್ ಬೇತೆಬೇತೆ ಬಗೆಟ್ ವಿಂಗಡ ಮಲ್ತೋಂದ್ ಅವೆನ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸಿದ್ಧಾಂತೋಗ್ಗೆ ಲೆನ ಆಧಾರೋಡ್ ಅಧ್ಯಯನ ನಡಪಾದೆರ್. ಜನಪದೋತ ಪತೋ ಸಿದ್ಧಾಂತೋಲುಲು ಕರ್ತೆಕ್ಕೆನ್ ಪಂಡ್ರೇ ಪುಟ್ಟೋಂದುಂಡು. ಪರದೇಸೋಡು ಆಪಿನ ಸಂಗ್ರಹೋಲು, ಅವೆನ ವಿಂಗಡನೆ, ಬೋಕ್ಕು ವಿವರಣೆಲೆನ್ ಗುಮಾನ್ತಿದ್ ನವೋನ ಭಾರತೋಡುಲ್ ಅಂಚಿನವೇ ಸಂಗ್ರಹೋ ಬುಕ್ಕೋ ವಿಂಗಡನೆ ಅಧ್ಯಯನೋಲು ನಡತೋಂದುಂಡು.

ಭಾರತೋಡಿಪ್ಪುನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಬಾಸೆಗ್ನ್, ಜಾತಿಲು, ಪ್ರದೇಸೋದ ಭಿನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯೋಲು ಬೋಕ್ಕು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ವಿಶಿಷ್ಟೋಲು ಮುಲ್ಪದ ಜನಪದೋಲೆಗ್ ವಿಶೇಸೋ ಆಕಷಣನೆ ಆತ್ಮಂಡ್. ಪರದೇಸೋದ ಜಾನಪದೊ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಅಯಿಕಾತ್ಮೋ ಆತೋಂಬಿ ಮಹತ್ವೋನಾ ತೆರಿಪಾದ್ದೇರ್. ಆಂಡ ಇಂಚಿಪದ ದಿನೋಟ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯೋಡ್ ಬೋಕ್ಕು ಬಾಕಿ ಕಡೆಟ್ ಜಾನಪದೊ ಅಧ್ಯಯನೋದ ಆಸಕ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಾಪ್ಲೋಂದು. ಈ ಆಸಕ್ತಿಲು ಜನಪದೋದ ಬಾರಿ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಕಾರವಾಯಿನ ಪದ್ಭ್ರಾದಂಚಿಯೇ ಪುರೇಲ್ಪು ದೇತ್ತಾ ತೋಜುನ ವಿಷಯೋ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ತಾನಗ ಭಾರತೋಡು ಜನಪದ ಕರ್ತೆಕ್ಕೆ ಬಗೆಟ್ ನಡತ್ತ ಅಧ್ಯಯನೋ ಒಂತೆ ನಿರಾಸೆ ಕೊರ್ತೋಂಡ್.

3. ತುಳು ಕರ್ತೆಕ್ಕೆನ ಅಧ್ಯಯನೋಗು ಚಾರಿತ್ರಿಕೋ ಬೋಕ್ಕು ಜಾಗತಿಕೋ ವಂಹತ್ವೋ :

ಜಾನಪದೋನು ವಿಜ್ಞಾನೋದ ಆಧಾರೋಡು ವರ್ಗೀಕರಣ ಮಲ್ತಿನ ವಿದೇಶಿ ವಿದ್ವಾಂಸೆ ಆರ್.ಎಸ್.ಬಾಗ್ (1949-1142) ಕರ್ತೆಕ್ಕೆನ್ ಸಾಹಿತ್ಯೋದ ವಗೋಣಗ್ ಸೇರ್ಪಾದೆ. ಆಯನ ಪ್ರಕಾರೋ ‘ತಲೆಮಾರ್ಜ್ಜ್ ತಲೆಮಾರ್ಗ್’ ಬಾಯಿಪಾತೆರೋಡು ಪರಿತ್ಯಾದ್ ಬತ್ತಿನ ಕತಾ ವಿವರಣೆಲೆ ಜನಪದೋ ಕರೆ’. ಗದ್ಯೋ ರೂಪೋಡಿಪ್ಪುನ ವಸೌಲಿಕೋ ಸಂಪ್ರದಾಯೋದ ಜನಪದೋ ಕರ್ತೆಕ್ಕೆನ್ ಪುರಾಣೋ, ಇತಿಹ್ಯೋ ಬೋಕ್ಕೋ

ಕತೆಕ್ಕಂದ್ ಮೂರಿ ಭಾಗೋಡು ವಿಂಗಡಿಸದೆ. ಈಯೇ ಕೊರ್ಪಿನ ವಿವರಣೆದಂಚನೆ - 'ಕತೆ ಘಟನೆಗ್ಗೆ ಸರಳವಾಯಿನ ಅತ್ಯಂಡ ಸಂಕೀರ್ಣವಾಯಿನ ರಚನೆಯಾತ್ ಇತ್ತೂದ್, ಅವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವ್ಯಾಪಕವಾನಿ, ಪೊತು, ಜಾಗೆನ್ ಅವಲಂಭಿಸದಿಷ್ಟುಜೀ'. ಈ ಗುಣಾಂಶದೆ ಅವು ಪುರಾನೋ ಬೋಕ್ಕೊ ಐತಿಹ್ಯಾಂಶ್ ಬೇರೆ ಅಮುಂಡು. ಅಂಡ ಏತೋಽ ಜನ ವಿದ್ವಾಂಸರ್ 'ಜನಪದ ಕತೆ' ಪನ್ನಿನ ಪದೋನು 'ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಗದ್ಯೋ ಕತೆ'ಂದ್ ವಿಶಾಲೋ ಅಥೋಂಡು ಗ್ರೇತ್ತಾದೆರ್. [ಸ್ವಿತ್ ಧಾರ್ಮಾನ್ನಾ ಜನಪದ ಕತೆಕ್ಕೆನ್ 'ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಗದ್ಯ ಕತೆ'ಂದ್ ಲೆತ್ತೂದ್ Traditionalಂದ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವಿವರ್ತಾದೆ. "The story which has been handed down from generation of either in writing or by word of mouth" – 1966. (Thompson Stith 1951.4) ಈ ವಿವರೋಲು ಭಾಗ್ಗೆ ಪನ್ನಿನ ಗದ್ಯ ನಿರೂಪಣೆಗ್ (Prose Narrative) ಸಮಾತ್ಮಂಡ್. ಅಂಡ ಧಾರ್ಮಾನ್ನನ ಗದ್ಯ ನಿರೂಪಣೆ ಪದೋಕ್ಕು 'ಜನಪದ ಕತೆ' ಪನ್ನಿನ ಪದೋನ್ನಾ ದೇತೋಂದೆರ್. ಇಂದು ಒಂಜಾತ್ ಗೊಂದಲೋದ ಸಾದಿಗ್ ಸೆರೆಮಲ್ತಾಂಡ್. ಮುಖ್ಯವಾದ್ ಧಾರ್ಮಾನ್ನರೆ ವಾದೋ ಜನಪದ ಕತೆಕ್ಕಾ ಗದ್ಯ ನಿರೂಪಣೆಗ್ಲ್ ಇಷ್ಟನ ವೃತ್ತಾಸೋನ್ ಮಾಜದ್ ಪಾಡುಂಡು. ವಾಸ್ತವವಾದ್ ಗದ್ಯ ನಿರೂಪಣೆ ಪನ್ನಿನ ಪದೋದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಜನಪದ ಕತೆದ್ ಜಾಸ್ತಿ ವ್ಯಾಪಕವಾಯಿನವು. ಈ ವಿಚಾರೋ ಗೊತ್ತಾವಂದೆ ಧಾರ್ಮಾನ್ ತನೋಕ್ಕು ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾಯಿನ 'ದಿ ಫೋಕ್ ಟೇಲ್' [The Folktale] ಪನ್ನಿನ ಬೂಕುಡ್ ಮರಾಠೋ ಐತಿಹ್ಯಾಗ್ನಿನ್ ಜನಪದ ಕತೆದ ಪ್ರಕಾರೋಂದೆ ವಿಶ್ಲೇಷನೆ ಮಣ್ಣಾದೆ. (1951-ಮತ್ತಿ4) ಇಂಚಪದ ದಿನೋಟ್ ಇಂಚಿತಿನ ಗೊಂದಲೋ ಮಾಯಾದ್ ಜನಪದ ಕತೆಕ್ಕೆನ್ ಮರಾಠೋ ಬುಕ್ಕು ಐತಿಹ್ಯಾಂಶ್ ಭಿನ್ನವಾದ್ ವಿವರಿತ್ತಾದಾತ್ಮಂಡ್. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಜನಪದ ಕತೆಗ್ 'ಫೋಕ್ ಟೇಲ್' [Folk Tale] ಪನ್ನಿನ ಪದೋನ್ ದೇತೋಂಡಲ್ಲಾ, ಕೆಲವು ಕಡೆಟ್ 'ಫ್ಯಾರಿ ಟೇಲ್' [Fairy Tale] ಪನ್ನಿನ ಪದೋನ್ ದೇತೋಂದೆರ್. ಇಂಚಪದ ದಿನೋಟ್ ಈ ಗೊಂದಲೋನ್ ನಿರಾಕರಿಸದ್ 'ಫ್ಯಾರಿ ಟೇಲ್' [Fairy Tale] ಜನಪದ ಕತೆದ ಒಂಜಿ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಂತ್ರೋಂಡ್ ಸ್ವಷ್ಟಪಡಿಸಾದೆರ್. [ಸ್ವಿತ್ ಧಾರ್ಮಾನ್ನನ ಪಾತೋಂದ್ ಇಂಚ ಉಂಡು, 'All though the term folklore is often used in English to refer to the household

tales of Fairy tales'. ಮುಲ್ಲ ಥಾಮಸ್‌ನ್ನಾನೆ 'ಫೋರ್ಕ್ ಟೇಲ್' [Folk Tale] ಬುಕೊನ್ನು 'ಫ್ಯಾರಿ ಟೇಲ್' [Fairy Tale]ನ್ನು ಒಂಜೇ ಅತೋಟಡ್ ಬಳಕೆ ಮಲ್ಲ್‌ನವು ಸ್ವಷ್ಟಿಸ್ತೀರ್ಪಿ. ಭಾಸಾವಿಜ್ಞಾನಿ ಮಲಿನೋವಸ್ಸಿಲ್ಲಾ 'ಫ್ಯಾರಿ ಟೇಲ್' [Fairy Tale] ಪದೋನೇ ಬಳಕೆ ಮಲ್ಲೀ] ಇಂಚ ಜನಪದ ಕತೆ ಪನ್ನನ ಪದೋತ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಬುಕೊನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಣೋದ ಬಗೆಟ್ ಮಸ್ತ ಚಚೆಂಲು ನಡತ್ತಂಡ್. ಬಾಗ್ನ ಮಾಂತ ಚಚೆಂಗ್ಲೆನ್ ಮುಗಿತ್ತೊದ್ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯೋ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನೋನ್ ಕೊರ್ತೆ.

4. ಜನಪದ ಕತೆಕೊಂಬಿ ಪದೋ ಮೀರ್ವಾಂಸೆ :

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಫೋಲ್ಕ್‌ಲೆಂಡ್ ಪದೋಕ್ಕು ಕನ್ನಡೋಡು 'ಜನಪದ ಕಥೆ' ಪನ್ನನ ಪದೋ ವಿದ್ವಾಂಸೆರೆಡ ಬಳಕೆಯಾಂಡಲ್ಲಾ ಜನೋಕ್ಲೆ ಬಾಯಿಡ್ ನಲಿಮನ ಪದೋ 'ಅಜ್ಞಕತೆ', 'ಹೂಂಕುಟ್ಟನ ಕತೆ', 'ಕಟ್ಟ ಕಥೆ', 'ಸುಳ್ಳು ಕಥೆ' ಈತ್ತಾಮಾಂತ ಮುದರುಂಡು. ಮುಲ್ಲ 'ಅಜ್ಞಕತೆ' ಪದನೇ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಜನೋಪ್ರಯೋ. ಅಜ್ಞ ಮಲ್ಲಿಯಡಿಕ್ಲೆಗ್ ಪನ್ನನ ಕತೆನೇ 'ಅಜ್ಞಕತೆ'ಂದೆ ಬಳಕೆಡುಂಡು. ಕತೆನ್ ಪನ್ನಗ ಕತೆ ಕೇನುನಕ್ಲು ಹ್ಲಾಂದ್ ಹ್ಲಾಂದು ಹೂಂಕುಟ್ಟನೆಡ್ವರೋ 'ಹೂಂಕುಟ್ಟನ ಕತೆ'ಂದ್ ಪದೋ ಬಳಕೆಗ್ ಬತ್ತಾದಿಪ್ರಯರ ಎತರು. ಕಲ್ಪನೆಡ್ ಮೋಡೆಯಿನ ಸಂಗತಿಗ್ಲೇ ಪ್ರಧಾನೋ ಆಯಿನೆಡ್ವರೋ 'ಕಟ್ಟಕತೆ'ಂದ್ ಪದೋ ಬಳಕೆಗ್ ಬಶ್ತಿಪ್ರಯರ ಎತರು. ತೂಲೆ - 'ಒನಸ್ಟ್ ಸಮಯೋದ ಕತೆ' [ಎ.ಕೆ. ರಾಮನುಜನ್ – 1986 : 46; **Two Realms of Kannada folklore – In Another Harmony**]

5. ಜನಪದೋ ಕತೆತಂಚನೆ ನಡತ್ತನ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಅಧ್ಯಂಯನೋ ಬುಕೊನ್ ಸಂಗ್ರಹೋ ಬೂಕುಲು :

ಜನಪದೋ ಕತೆಕ್ಲೆ ಸುರೂತ ಸಂಗ್ರಹೋ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸ್ವೇ ಬತ್ತಂಡ್. ಕನ್ನಡೋಡ ಸಂದಭೋಡು ಈ ಬಗೆತ ಕತೆಕ್ಲೆ ಸಂಗ್ರಹೋ ಕಾಯೋಂಗು ಪ್ರಚೋದನೆ ಕೊರ್ಕುಕ್ಲು ಕ್ರೈಸ್ತ ಮಿಷನರಿನಕ್ಲು ಬುಕೊನ್ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್.

ಅ. Abbe Duboi ಯೆರ್ನ್ "Hindu Manners and Customs" (ಪ್ರಕಟನೆ – 1816) ಬೂಕ್‌ಡ್ ಕೆಲವು ಜನಪದ ಕತೆಕ್ಲುಂಡು.

ಆ. Mary Frere ಯೆರ್ನ್ “Old Daccan Days” (ಪ್ರಕಟನೆ-1868) ಬೂಕ್‌ಡೆ
ಉತ್ತರ ಕನಾಡಕೊನು

ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವುದು 24 ಕತೆಕ್ಕು ಉಂಡು. ಅತ್ಯಂದೆ ಈ ಬೂಕ್ ಭಾರತೀಯ
ಜನಪದ ಕತೆಕ್ಕೆ ಸುರತ
ಸಂಗ್ರಹೋಂದ್ ಗುರುತಿಸದೇರ್.

ಇ. 1884-1893 ಡ್ರ್ ನಟೇಶಶಾಸ್ತ್ರಿಯೆರ್ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಿನ Folktales
of southern India ಸಂಕಲನೊಡು ಭಾರತೀಯ ಜನಪದ ಕತೆಕ್ಕೆ ಸ್ವಾರಸ್ಮೀಯನು
ವರಿಚಯ ಮಾಲ್ವನ ಅಪೂರ್ವೋ ಕತೆಕ್ಕು ಉಂಡು. ಕನಾಡಕೊಡು ಜನಪದ
ಕತೆಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಯನೋ ಬುಕ್ ಸಂಗ್ರಹೋ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾದ್ ಪ್ರಾರಂಭ ಆಯಿನೆ
1980ಡ್ಡೆ ಇಂಬಿಗ್ರಾಂದ್ ಪನೋಲಿ.

6. ತುಳು ಬುಕ್ ಕನ್ನಡೊಡು ಆಶಂಕು ಬುಕ್ ವರ್ಗೋ ಸೂಚಿ
ಅಧ್ಯಯನೋಲು :

ಭಾರತೀಯ ಜನಪದ ಕತೆಗ್ಗೆ ವರ್ಗೋ ಬುಕ್ ಆಶಯ ಸೂಚಿಗ್ಗೆ ಸಿದ್ಧತೆ
ದಿಂಜದ ಮಣ್ಣೋಡ್ ನಡತ್ತಾಜಿ. ಆಂಡ ಕನ್ನಡೊ ಬುಕ್ ತುಳುಟು ಅಂಚಿನ
ಪ್ರಯತ್ನೋಲು ನಡತ್ತಾಂಡ್. ಅವು;

6.1. ತುಳುಟು

6.1.1. 1970-71ಡ್ಡೆ ‘ತುಳುಕೊಟ’ದಂಚಿನ ತುಳು ಪತ್ರಿಕೆಗ್ಗೆ ಡ್ರ್ ತುಳು ಜನಪದ
ಕತೆಕ್ಕು ಪ್ರಕಟವಾಪೆದ್ದಾಂಡ್.

6.1.2. 1985ಡ್ರ್ ಹೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈಕ್ಕು ‘ತುಳು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ’
ಪನ್ನನ ಸಂಶೋಧನ ಬೂಕ್‌ಡೆ 50 ಕತೆಕ್ಕೆ ವರ್ಗೋ ಬುಕ್ ಆಶಯೋಗ್ಗೆನ್
ಗುರುತಿಸಾದೇರ್.

6.1.3. 1987ಡ್ರ್ ಡಾ. ಪಾಲ್ತ್ರಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ಯ ‘ತುಳುಜನಪದ ಕಥೆಗಳು’
ಸಂಕಲನೊಡು 13 ಕತೆಕ್ಕೆಗ್ ವರ್ಗೋನು ಗುರುತಿಸಾದೇರ್.

6.2. ಕನ್ನಡೊಡು

6.2.1. 1970ಡ್ರೆ. ಪ್ರೆ. ಜಂ. ಪರಮಶಿವಯ್ಯರ್ ‘ಕನ್ನಡ ಜನಪದ ಕಥಿಗಳು’ ಸಂಗ್ರಹೋದ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಡ್ರೆ ಪ್ರಪಂಚೋದ ಉದ್ದೇಶ ಪ್ರಚಲಿತೋದಿಪ್ಪನ 25 ಕತ್ತಾ ವರ್ಗೋಡು ಕನ್ನಡ ಜನಪದ ಕತ್ತೆಕ್ಕೆನ್ನ ಉದಾರ್ಯೋದಾ ಕೊರ್ತೆರ್. ಇಂದು ಕನ್ನಡೊಡು ನಡತಿನ ಜನಪದ ಕತ್ತೆಕ್ಕೆನ್ನ ಸುರೂತ ಪ್ರಯತ್ನಾ.

6.2.2. 1980ಡ್ರೆ. ಕೆ. ಅರ್. ಸಂಧಾರೆಡ್ಡಿಲು ‘ಕನ್ನಡ ಜನಪದ ಕಥಿಗಳು’ ಪನ್ನನ ಸಂಶೋಧನ ಬೂಕ್‌ಡ್ರೆ 80ನೆ ದಶಕೋಗು ಮುಟ್ಟೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಡ್ರೆ ಬತ್ತಿನ ಅಧ್ಯಯನ ಬುಕ್ ಕನ್ನಡೊಡು ಸಂಗ್ರಹವಾಯಿನ 22 ಕತ್ತೆಕ್ಕೆನ್ನ ಗುರ್ವಾನ್ತಾದ್ರೆ ವರ್ಗೋಡು ಸೂಚಿನ ತಯಾರಿಸದೆರ್.

6.2.3. 1982ಡ್ರೆ. ಡಾ. ಹಿ. ಶಿ. ರಾಮಚಂದ್ರೇಗೌಡೆರ್ ‘ಕನ್ನಡ ಜನಪದ ಕಥಾವರ್ಗಗಳು’ ಪನ್ನನ ಸಂಶೋಧನ ಬೂಕ್‌ಡ್ರೆ 167 ಮುಖ್ಯೋ ಕತ್ತಾ ವರ್ಗೋಡು, 226 ಸಹ ಕತ್ತಾ ವರ್ಗೋಡು ಬುಕ್ 111 ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಕತ್ತಾ ವರ್ಗೋಡು ಗುರುತಿಸಾದೆರ್.

6.2.4. 1983ಡ್ರೆ. ವೀರಣ್ಣ ದಂಡೆರ್ ‘ಕಲಬುಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನಪದ ಕಥಿಗಳು ಆಶಯ ಮತ್ತು ಮಾದರಿ ಸೂಚಿಗಳು’ ಪನ್ನನ ಸಂಶೋಧನ ಬೂಕ್ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಬುಕ್ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮಹತ್ವಗ್ಗೆ ಪೋಸ ಪ್ರಯೋಗೋ. ಕನ್ನಡೊಡು ಶಾಸನೋಲು ಬುಡ್ಡಂಡ ಜನಪದ ಕತ್ತೆಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡೊದ ಬಗೆಟ್ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ದಾಖಲೆನ್ ಕೊರ್ಪುನ ಅಭಿಪ್ರಾಯೋನು ಸೂಚಿಸದೆರ್. ಆರ್ದ್ದೆ ಧಾರ್ಮಾನ್ವಾನ್ ‘ಆಶಯಸೂಚಿ’ ಬುಕ್ ‘ವರ್ಗಾಸೂಚಿ’ಗ್ಗೆ ಹಿನ್ನೆಲೆಡ್ರೆ ಮುಲ್ಲ ಕತ್ತೆಕ್ಕೆನ್ ತುಲನಾತ್ಮಕವಾದ್ ಅಧ್ಯಯನಿಸದೆರ್. ಸುಮಾರ್ 500 ಕತ್ತೆಕ್ಕೆನ್ ಆಧರಿಸದ್ರೆ ಆರ್ದ್ದೆ ಧಾರ್ಮಾನ್ವರ್ ವರ್ಗಾಸೂಚಿ’ಡ್ರೆ ತಿಕುನ 155 ವರ್ಗೋಡಗ್ಗು ಅತ್ತಂದೆ 87 ಪೋಸ ವರ್ಗೋಡಗ್ಗುನ್ ಗುರುತಿಸದೆರ್. 242 ವರ್ಗೋಡಗ್ಗುನ್ ಅನೇಕೋ ಪಾಠೋಗ್ಗುನ್ ಗುರ್ವಾನ್ತಾದ್ರೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯೋ ದೃಷ್ಟಿಡ್ರೆ ವರ್ಗೋಡನು ತಯಾರಿಸದೆರ್. ಸುಮಾರ್ 400 ಮತ್ತೊದ ಸುದೀಗೋಡು ಆಶಯ ಸೂಚಿನ್ ತಯಾರ್ದಾದ್ರೆ, ಅಯಿಟ್ 1300 ಆಶಯೋಗ್ಗುನ್

ಗುರುತಿಸದೆರ್‌. ದಂಡೆ ಆರ್ಥಿಕ್ ಬೂಕ್‌ಡ್ಯಾ 'ವರ್ಗೋಂ'ಗ್ ಮಾದರಿ' ಪನ್ನನ ಪದೋನು ಪರಿಚಯಿಸದೆರ್‌.

6.2.5. 1990ಡ್ಯಾ ಡಾ. ಮುರುಷೋತ್ತಮ ಬಿಳಿಮಲೆನ 'ಕರಾವಳಿ ಜಾನಪದ' ಬೂಕ್‌ದ "ಜನಪದ ಕಥೆಗಳು ಪಾಠಾಂತರಗಳು ಸಂದರ್ಭದ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಾತ್ಮಾ ಲೇಖನೋಡ್ ಅಧ್ಯಯನೋಗ್ ಆಯ್ದು ಮಲ್ಲಿನ ಕರೆದ ಪುದರ್‌ 'ಬಾಳಿ ಮೀನ್ ಬುಕ್ಕು ಮುಗುಡು ಮೀನ್'. ಕರಾವಳಿ ಕನಾಟಕೋಕದ ತುಳು ಪಾತೆರುನ ಪ್ರದೇಶೋಡು ಜನಪ್ರಿಯವಾದಿಪ್ಪನ 'ಒರ ಜಪೊ ಜಮನೇರೋಳೋ' ಕರೆದ 21 ಬಿನ್ನೊ ಪರೋಗ್ಲೆನ್ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕೋ ತುಳುನಾಡ್ ಮಾನ್ಯ ನಿರ್ಮಿತ ಲೋಕೋ ಬುಕ್ಕೋ ಪ್ರಕೃತಿ ನಿರ್ಮಿತ ಲೋಕ ಪನ್ನನ ರಡ್ಡ್ ಲೋಕೋಗ್ಲೆ ಆಂತರಿಕೋ ಸಂಬಂಧೋ ಬುಕ್ಕೋ ಸಂಘಸೋಡ ಬಗೆಟ್ ಅಪೂರ್ವವಾದ್ ವಿವರಿಸದೆರ್‌.

6.2.6. 1994ಡ್ಯಾ ಡಾ. ವಿಶ್ವನಾಥ ಬದಿಕಾನೆರ್ ಗೌಡ ಕನ್ನಡದ ಜನಪದ ಕಥೆಗಳು - ವರ್ಗ ಮತ್ತು ಆಶಯ ಸೂಚಿ ಸಂಶೋಧನ ಬೂಕ್‌ಡ್ಯಾ 100 ಕರೆಕ್ಲೆನ್ ವರ್ಗೋಸೂಚಿ ಬುಕ್ಕೋ ಅಯಿಟ್ 320 ದಾತ್ ಆಶಯೋಗ್ಲೆನ್ ಗುರ್ತಿಸಾದೆರ್‌. ಅವೆಟ್ 7 ಮೊಸ ಉಪವರ್ಗೋಗ್ಲೆನ್ ಗುರುತಿಸದೆರ್‌. ಗೌಡ ಕನ್ನಡ ಬಾಸೆನ್ ದ.ಕ.ಜಿಲ್ಲೆದ ಸುಳ್ಳ ಪರಿಸರೋಡು ಪಾತೆರ್ಬೆರ್‌. ತುಳು ಪಾತೆರುನ ಸುಳ್ಳ ಪರಿಸಡೋಡು ಗೌಡ ಕನ್ನಡೋ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಬಾಸೆಯಾದುಂಡು. ತುಳುತ ಪರಿಸರೋದ ಕರೆಕ್ಲೆಡ್ ಬೇತೆನೆ 7 ಮೊಸ ಉಪವರ್ಗೋಲೆನ್ ಗುರುತಿಸದ್, ಗೌಡ ಕನ್ನಡೋದ ಕರೆಕ್ಲೆಡ್ 'ಕುದ್ದೆ ಸೈಮುನ್' ಕರೆಕ್ಲೆ ಈ ಪ್ರದೇಶೋದ ವಿಶ್ವಾಸೆನ್ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸವುಂಡು.

7. ಜನಪದ ಕಥೆಕ್ಲೆಡ್ ವರ್ಗೋ ಬುಕ್ಕು ಆಶಯ

ಜನಪದ ಕರೆಕ್ಲೆನ್ ವರ್ಗೀಕರಿಸವುನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಬಗೆಟ್ ವರ್ಗೋ ಬುಕ್ಕು ಆಶಯ ಸೂಚಿಲೆ ಸಿದ್ಧತೆಲಾ ಒಂಜಿ. ಜನಪದ ಕರೆ ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಕವಾಯಿನ ಜನಪದ ಪ್ರಕಾರವಾತ್ಯಂಡ್, ಅಚ್ಚರಿಯಪುನಾತ್ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾಯಿನ, ವಿಶಾಲವಾಯಿನ ಕತಾ ರಾಸಿ ಉಂಡು. ಆತೋಂಜಿ ದಿಂಜ ಕತಾ ಸಾಮಗ್ರಿ ಪ್ರತಿಯೋರಿ ಜಾನಪದ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಲ್ಲುನಾಯಗ್ಲು ತಿಕೋಡಾಂಡ ಅಯಿನ್ ಒಂಜಿ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಯಿನ, ವ್ಯವಸ್ಥಿವಾಯಿನ ವರ್ಗೀಕರನೋಡು ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ಲೋಡಾಮಂಡು. ಕಾಲಕ್ರಮೇಣೋ

ವಗೋಡ ಬುಕ್ಕ ಆಶಯಗು ಅನುಷಾರವಾದ್ ಕತೆಕ್ಕೆನ್ನೊ ವಗೀಡಕರಿಸಾಯರ ಆರಂಭೋ ಅಂಡ್. ಪರದೇಸೋದ ಆರ್ಥಿ ಧಾಮ್ಸನ್ನ್ ವಗೋಡ ಬುಕ್ಕ ಆಶಯದ ಕಲ್ಪನೆನ್ನೊ ಕತಾ ಪ್ರಪಂಚೋಗ್ ಜೋಡಿತ್ತೊನ ಕಾರಣಪುರುಷೆರ್.

7.1. **ವಗೋಡ(Tale)** : ಧಾಮ್ಸನ್ನ್ ಪ್ರಕಾರೋ “ವಗೋಡ” ಪಂಡ ಅಸ್ತಿತ್ವೋಡ್ ಇಪ್ಪೊಡಾಯಿನ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕತೆ”. ಉಂದು ಸ್ವಯಂಪೂರ್ಣವಾದಿತ್ತೊ ತನ್ನೊ ಅಧ್ಯಗಾತ್ರ ಬೇಕೊಂಜಿ ಕತೆನ್ ಅವಲಂಬಿಸದಿಪ್ಪುಜಿ. ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಮಾಂತ ವಗೋಡಾಲ್ಲ ಒಂಜಿ ಅತ್ತೊಂಡ ದಿಂಜ ಆಶಯೋಲಿಪ್ಪುವ್ವೋ. [.....A traditional tale that has an independent existence. I may be told as a complete narrative and does not depend for its meaning on any other tale. It may indeed happen to be told with another tale, but the fact that it may appear alone attests its independence. It may consist of only one motif of many ..... The ordinary Marchen (Tale like Cinderella or Snow white) are types consisting of many of them'. - Thompson With 1951 : 415] ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಡ್ ಆರ್ಥಿ ಧಾಮ್ಸನ್ನ್ ಜನಪದ ಕತೆದ ವಗೋಡಗಲೆನ್ ತಿಪ್ಪಾದ್ ವರ್ಗಾನ್ ಬೂಕೋನ್ ತಯಾರ್ ಮಲ್ತೆರ್. ಇಂದೆಡ್ವಾದ್ ಜಗತ್ತೊದ ಕತೆಕ್ಕೆ ತೊಲನಿಕವಾಯಿನ ಅಧ್ಯಯನೋಗ್ ಸಾಧ್ಯೋ ಅಂಡ್.

ಕತೆಕ್ಕೆನ್ ಏನ್ ವಿಭಾಗೋ ಮಲ್ತೊನ್ನ ಅಕ್ಕ್ ಮಾಂತ ವಗೋಡ ಕತೆಗ್ಗೆ ಪಕ್ಕೊಡ್ ಅಯಿಕ್ಕು ಸಂಬಂಧವಾಯಿನ ಬೇಕೊಂಜಿ ವಗೋಡನು ಕೊಡೆರ್. ಒವ್ವೋ ಕತೆ ವಾ ದೇಸೋದವ್ವು, ವಾ ಬೂಕೋದವ್ವು ಪನ್ನು ವಿವರೋ ಕೊರ್ತೆರ್. ಕತೆಕ್ಕೆಗ್ 1ಡ್ 2499ನೆತ ಮುಟ್ಟುದ ವಗೋಡಸೂಚಿ ಸಂಖ್ಯೆಲೆನ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಕತೆನ್ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ಲುನಾಯಗ್ ಈ ಕ್ರಮೋತ ವಗೋಡಸೂಚಿ ಒಂಜಿ ಕತೆದ ಮೂಲೋ ಪಾಲೋ, ಅವು ಬುಲೆಯಿನ ಬಿನ್ನೊ ರೂಪೋಗ್ನ್, ಅವು ಪ್ರಚಲಿತೋಡಿಪ್ಪುನ ಪ್ರದೇಸೋ ಇಂಚ ಅನೇಕೊ ಉಪಯುಕ್ತ ಅಂಶೋಲು ತಿಕುಂಡು. ಭಾಷಾ ಭೇದೋದ ಕಾರನೋಡ್ ಪರಿಚಯೋ ಇಧ್ಯಂದೆ ಒರಿನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ದೇಸೋದ ಕತಾ ಸಂಪೂರ್ತು ಆರೆನ ಧಾಮ್ಸನ್ನೋರೆನ ಪ್ರಯತ್ನೊಡ್ ಮಾತಂತೆರೆಗ್ನ್ ತಿಕುನಂಬಾಂಡ್.

ಈತಾಂಡಲಾ ಆರ್ಥಿಕಾರ್ಮಣ್ಯ ವಗೋಂಸೂಚಿ ಸಮಗ್ರವಾದ್ ಇದ್ಯಂದಿಷ್ಟನವೇ ಬುಕುದ ಮಲ್ಲ ದೋಸೊ. ಧಾರ್ಮಣ್ಯ ವಗೋಂಸೂಚಿನ ತಯಾರ್ಪಾವುನ ಕಾಲೋಗು ನಾನಲ ಬೋಂಡಿತ್ತಿನಾತ್ ಜನಪದ ಕತೆಕ್ಕೆ ಸಂಗ್ರಹೋ ವ್ಯಾಪಕವಾದ್ ನಡತ್ತಾದಿದ್ಯಾಂಡ್. ಜಗತ್ತಾದ ಮಾಂತ ಪ್ರದೇಸೊದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಕ ಕತಾ ಸಂಗ್ರಹೋಲು ಬತ್ತಾದಿದ್ಯಾಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ ಈ ವಗೋಂಸೂಚಿಡ್ ಕೊರ್ಕು ಬಿನ್ನ ಪಾಲೋಕ್ಕು ಅಧ್ಯಯನ ಕಾರೆರೆಗ್ ಸಿಮಿತವಾಂಡ್. ಇನಿ ಆರ್ಥಿಕಾರ್ಮಣ್ಯ ವಗೋಂಸೂಚಿ ಒಂಚಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ ವಗ್ರಸೂಚಿಯಾದ್ ಮಾಂತೋ ಸಹಕಾರ ಆಮಂಡು ವಿನಹ ಆಕರ ಸಾಮಗ್ರಿಯಾದ್ ಅತ್ತ್. ಇಂಚಿಪದ ದಿನೋಟು ಕತೆದ ವಗೋಂದ ಕಲ್ಪನೆನ್ ಅನೇಕೀರ್ ಒಪ್ಪುಜೀರ್ಂಡಲಾ ತುಲನಾತ್ಮಕ ಅಧ್ಯಯನೋಗು ಈ ಬಗೆತ ಕೆಲಸೊ ಸಹಕಾರಿಯಾಪಂಡು ಪನ್ನನೆ ಮರಪ್ಪಿಯರಾವಾಂಡ್.

7.1.1. ಪ್ರಾಣಿಕತೆಕ್ಕು (Animal folktales)

1. ಕಾಡ್ ಪ್ರಾಣಿಲೆ ವಗೋಂ - 1-99
2. ಕಾಡ್ ಪ್ರಾಣಿಲು ಬುಕೊಂ ಸಾಂಕಿ ಪ್ರಾಣಿಲೆ ವಗೋಂ - 100-149
3. ಸಾಂಕಿ ಪ್ರಾಣಿಲೆ ವಗೋಂ - 200-219
4. ಪಕ್ಕಿಲೆ ವಗೋಂ - 220-299

7.1.2. ಸಾಮಾನ್ಯ ಕತೆಕ್ಕು (Ordinary folktales)

- A. ಮಾಂತ್ರಿಕ ಕತೆಕ್ಕೆ ವಗೋಂ - 300-749
  1. ಅತಿಮಾನಸೊ ಅಡಚಣೆಗ್ಗೆ ವಗೋಂ - 300-399
  2. ಅತಿಮಾನಸೊ ಕಂಡನಿ-ಬುಡೆದಿ-ಸಂಬಂಧಿಕೆರೆ ವಗೋಂ - 400-459
  3. ಅತಿಮಾನಸೊ ಸಹಾಯಕೆರೆ ವಗೋಂ - 500-559
  4. ಮಾಂತ್ರಿಕ ವಸ್ತುಗ್ಗೆ ವಗೋಂ - 560-649
  5. ಸಾಮಾನ್ಯ ಶಕ್ತಿ ಅತ್ತಂಡ ಜ್ಞಾನೋ ವಗೋಂ - 650-699
  6. ಬಹಿಸ್ವಾರೋ ಆಯಿನ ಬುಡೆದಿ ಅತ್ತಂಡ ಮೊನ್ಮೋವುನ ವಗೋಂ - 700-749

ಆ. ಧಾರ್ಮಿಕ ಕತೆಕ್ಕೆ ವರ್ಗೋಡ - 750-849

ಇ. ರವೊಯ ಕತೆಕ್ಕೆ ವರ್ಗೋಡ - 850-999

1. ಬುದ್ಧಿವಂತ ಸಲಹಿಗಾರ್ತಿ ವರ್ಗೋಡ - 900-915

2. ವಿಧಿತ ಕತೆಕ್ಕೆ ವರ್ಗೋಡ - 930-949

3. ಕಲುವೆ ಬುಕ್ಕ ಕೂಲಿಗಾರ್ತಿ ವರ್ಗೋಡ - 950-969

ಈ. ಮೂಲಿಕ ರಕ್ಷಸ ಕತೆಕ್ಕೆ ವರ್ಗೋಡ - 1000-1199

7.1.3. ಹಾಸ್ಯಾ ಬುಕ್ಕ ಪನಿಕತೆಕ್ಕೆ ವರ್ಗೋಡ (**Jokes and Anecdotes**)

1. ಪೆದ್ದರೆ ಕತೆಕ್ಕೆ ವರ್ಗೋಡ - 1200-1349

2. ಅಚ್ಚಿನಕ್ಕೆಗ್ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಾಯಿನ ಹಾಸ್ಯಾಕತೆಕ್ಕೆ ವರ್ಗೋಡ -

3. ಜಿಪುನೆರೆಗ್ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಾಯಿನ ಕತೆಕ್ಕೆ ವರ್ಗೋಡ -

4. ಮಾಮಿ ಮಮಡಲೆನ ಕತೆಕ್ಕೆ ವರ್ಗೋಡ -

7.1.4. ಸೂತೋದ ಕತೆಕ್ಕೆ ವರ್ಗೋಡ (**Formal folktales**)

7.1.5. ಅಮೂರ್ಣ / ಮುಗಿಯಂದಿ ಕತೆಕ್ಕೆ ವರ್ಗೋಡ (**Unfinished folktales**)

7.2. ಆಶಯ (**Motif**) : ಒಂಜಿ ಅಂಶೋನು ವಿಶ್ಲೇಷನಾತ್ಮಕವಾದ್ ಸೇರಿದ್ದಪ್ಪನ ಒವ್ವೇ ವಿಷಯವಾದಿಪ್ಪಡ್ ಅವು ಕತೆತ ‘ಅಶಯೋ’ಂದ್ ಪನೋಲಿ. ಜನಪದ ಕಲೆಕ್ಕೆನ ವಿನ್ಯಾಸೋ ಪ್ರಕಾರೋಲೆಗ್ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಾಯಿನ ಆಶಯೋಗುಲಿಪ್ಪುವೋ. ಜನಪದ ಸಂಗೀತೋ, ಕಬಿತೋ, ಪಾಠ್ನೋ, ಸಂದಿ - ಇಂದಿತ ನಿರೂಪಣೆಡ್ ಅಯಿತ ರಚನೆಗ್ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಾಯಿನ ಆಶಯೋಲಿಪ್ಪುವೋ. ಜಾನಪದೋದ ಒವ್ವೇ ಪ್ರಕಾರೋದ ಕನಿಷ್ಠೋ ಘಟಕವಾದಿಪ್ಪನ ಈ ಆಶಯೋಲು ಆಯಾ ಪ್ರಕಾರೋದ ಸ್ವರೂಪೋನು ನಿರ್ಧರಿಸಬೋ. ಒಂಜಿ ಪ್ರಕಾರೋನು ಬುಕ್ಕೋಂಜಿ ಪ್ರಕರೋಡ್ ಬೇತೆ ಮಲ್ಲಿಯರ, ಅತ್ತಂಡ ಒಂಜಿ ಪ್ರಕಾರೋನು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ವರ್ಗೋಡ್ ಎಂಗಡಿಪ್ಪುರ ಆಶಯೋಲು ಸಹಾಯ ಆಮುಂಡು. ಸ್ವಿತ್ ಧಾಮ್ಸನ್ನ್ ಕತೆಕ್ಕೆನ್ ಗಮನೋ ದೀಡ್ ‘Motif Index of folk literature’ಪನ್ನನ ಆಜಿ ಸಂಪುಟೋಗ್ಗೆನ ಬೃಹತ್ ಬೂಕೋಂಜಿ ತಯಾರಿಸದೆ [1964]. ಸ್ವಿತ್ ಧಾಮ್ಸನ್ನ್ ಪ್ರಕಾರೋ,

‘ಆಶಯ’ ಪಂಡ, ‘ಪರಂಪರೆದ್ ಒರಿದ್ ಬರ್ಪನ ಕತೆದ ಕನಿಷ್ಠೆ ಘಟಕ’ [“A motif is the smallest element in a tale having a power to persist in tradition. In order to have this power it must have something unusual and striking about it. Most motifs fall into three classes. First are the actors in a tale-gods, or unusual animals ..... or conventionalized human characters like the favorites youngest child or the cruel step-mother. Second come certain items in the back ground of the action-magic objects, unusual customs, strange beliefs and the like. In the third place are single incidents-and these compose the great majority of motifs. It is this last class that can have an independent existence and that many therefore serve as true tale-types. By far the largest number of traditional types consist of these single motifs”. –Thompson Stith 1951 : 415-516] ಆಶಯಂದ್ ಆವ್ರೋಡಾಂದ ಅಯಿಟ್ ದಾನೆನೋ ಒಂಬಿ ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಅತ್ಯಂದ ವಿಶೇಷೋ ಇಪ್ಪೊಡಾಮುಂಡು. ಧಾಮ್ಮನ್ನನ ಪ್ರಕಾರೋ ಜಾನಪದೋ ಕತೆತ ಆಶಯೋಲೆನ ವಿಶೇಷತೆಲು ಈ ಕೃಪೊಟ್ಟು ಇಪ್ಪುಂಡು.

ಜಗತ್ತೊಡ್ ಇಪ್ಪುನ ಕತೆಕ್ಕೆ ಆಶಯೋಡು ಇಂಚನೇ ಮನ್ಸ್ತ ಸಾಮ್ಯತೆಲು ತೋಜುಂಡು. ವಸ್ತುಗ್ಗೆ ಆಧಾರೋದ ಆಶಯ, ವ್ಯಕ್ತಿಗ್ಗೆ ಆಧಾರೋದ ಆಶಯ, ಘಟನೆಗ್ಗೆ ಆಧಾರೋದ ಆಶಯ ಇಂಚ ಕತೆಕ್ಕೆನ್ ಆಶಯೋದ ಆಧಾರೋಡ ವಿಭಾಗಿಸವೋಲಿ. ಈ ಪ್ರಯತ್ನಾನು ಕೆಲವು ಕತೆಕ್ಕೆನ ವಗೋಽದೊಟ್ಟುಗೆ ಅಕೇರಿದ ಭಾಗೋಡು ತೂವೋಲಿ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅಕ್ಷರೋ ಮಾಲೆದ I.O.U. ಅಕ್ಷರೋಕ್ಕೆನ್ ಬುಡ್ಡ ಒರಿನ 23 ಅಕ್ಷರೋದಾದ್ ಆಶಯೋಗ್ಗೆನ್ ಉಲಯಿ ಭಾಗೋ ಮಲ್ಲೋ ಧಾಮ್ಮನ್ನ ಅವೆಕ್ಕು ಬೇತೆನೇ ಮದರ್ ಕೊರ್ತೀರ್.

7.2.1. A. ಪೌರಾಣಿಕ ಆಶಯಗ್ಗು (Mythological Motifs)

7.2.2. B. ಪ್ರಾಣಿಗ್ಗು (Animals)

- 7.2.3. C. ನಿಷಿದ್ಧ (Taboo)
- 7.2.4. D ವಾಟೊ (Magic)
- 7.2.5. E. ಸಾವು (The Dead)
- 7.2.6. F. ಅದ್ಭುತೊಗ್ನು (Marvels)
- 7.2.7. G. ರಕ್ಷಸೆರ್ (Ogres)
- 7.2.8. H. ಪರೀಕ್ಷೆಗ್ನು (Tests)
- 7.2.9. J. ಬುದ್ಧಿವಂತೆರ್ ಬುಕ್ಕ ಮೂರ್ಖೆರ್ (The wise and the foolish)
- 7.2.10. K. ವೋಸೊಗ್ನು (Deceptions)
- 7.2.11. L. ವೃತ್ತಿರಿಕ್ತವಾಯಿನ ಅದೃಷ್ಟೊ (Reversal of fortune)
- 7.2.12. M. ಭವಿಷ್ಯ ನಿರ್ಧರಿಸವುನೆ (Ordaining the Future)
- 7.2.13. N. ಆಕಸ್ಮಾತೊ ಅಂಚನೆ ಅದೃಷ್ಟೊ (Chance and Fate)
- 7.2.14. P. ಸವಾಟೊ (Society)
- 7.2.15. Q. ಬಹುವಾನೋಗ್ನು, ಶಿಕ್ಷೆಲು (Rewards and Punishments)
- 7.2.16. R. ಬಂಧಿಗ್ನು ಬುಕ್ಕ ನಿರಾಶ್ರಿತೆರ್ (Captives and fugitives)
- 7.2.17. S. ಅಸಾಧ್ಯ ಕ್ರಾಯೋಡ (Unnatural Cruelty)
- 7.2.18. T. ಲೈಂಗಿಕೊ / ಕಾವೋ (Sex)
- 7.2.19. U. ಜೀವನೋ ಸ್ವರೂಪೊ (The Nature of Life)
- 7.2.20. V. ಧರ್ಮೋ (Religion)
- 7.2.21. W. ಸ್ವಭಾವ ವಿಶೇಷೊಲು (Tracits of Character)
- 7.2.22. X. ಹಾಸ್ಯೋ (Humor)
- 7.2.23. Z. ಇತರೊ ಅಶಯೋಲು (Miscellaneous groups of Motifs)

8. ವಸ್ತು, ವ್ಯಕ್ತಿ, ಘಟನೆ ಪ್ರಧಾನ ವರ್ಗೋ ಬುಕ್ಕೊಂಡ ಆಶಯೋದ ಕತೆಕ್ಕೆನ ಪಠೋಽಃ
ಅ. ವಸ್ತುಗ್ಗೆ ಆಧಾರೋದ ಕತೆಕ್ಕು.

8.1. ಕುದ್ದನ ತೀಪುರ : ಒಂಜಿ ಪಿಲಿ ಒಂಜಿ ಉರ್ದು ಜನೊಕ್ಕೆಗ್ಗೆ ಅಕ್ಕನ ಕೈಕಂಜಿಲೆಗ್ಗೆ ಬಾರಿ ತೊಂದರೆ ಕೊರೋಂದಿತ್ತಾಂಡ್. ಉರ್ದು ಜನೊ ಅ ಪಿಲಿನ್ ಪತ್ತೋಽಧುಂದು ಒಟ್ಟಾದ್ ಒಂಜಿ ನಿಧಾರೋಗು ಬತ್ತೇರ್.

ಒಂಜಿ ದಿನೊ ಅ ಪಿಲಿ ಬರ್ಪನ ಪೊತುಂಗು ಉರ್ದು ಮಾನ್ಯರ್ ಮಾಂತ ಬಲೆ ಪತ್ತೋಂಡ್ ತಯಾರಾದ್ ಉಂತ್ಯೇರ್. ಅಂಚನೆ ಒಂಜಿ ಪಿಲಿತ ಪಂಜರೋನ್ನಾ ತಯಾರ್ ಮಲ್ತೇರ್. ಆತಾನಗ ಅ ಪಿಲಿ ಬತ್ತಾಂಡ್. ಮಾನ್ಯರ್ ಬಲೆತ ಅಂಚಿದ ಕರೆಟ್ ಒಂಜಿ ಪೆತ್ತನ್ ಕಟ್ಟಾದ್ ಪಾಡ್ಯೇರ್. ಆ ಪಿಲಿ ಪೆತ್ತನ್ ತೂದ್ ಬಾರಿ ಸಂತೋಸೋಧು ಪಾರೋಂಡ್ ಬತ್ತಾಂಡ್. ಬರ್ಪನ ರಭಸ್ಯಾಡ್ ಬಲೆಪಾಡ್ಯನ್ ಪಿಲಿ ತೂತಾನನೇ ಇದ್ದಿ. ಪಾರೋಂಡ್ ಬತ್ತಾನ ಪಿಲಿ ಬಲೆಕ್ಕು ಬೂರ್ಬಾಂಡ್. ಅಪಗ ಪಿಲಿನ್ ಪತ್ಯರ ಕಾತ್ತಾಕುಲ್ಲನ ಮಾನ್ಯರ್ ಪಿಲಿನ್ ಪತ್ಯೇರ್. ಹ್ಲಾಂ.. ಪಿಲಿನ್ ಪಂಜರೋಗ್ ಪಾಡ್ಯೇರ್.

ಇಂಚನೆ ಒಂಜಾತ್ ದಿನೊ ಕರಿಂಡ್. ಆ ಪಿಲಿತ ಕಡೆಟೆ ಒರಿ ನರಮ್ಮಾನಿಲಾ ಪೋಯಿಚೆರ್. ಅಯಿತ ಒಂಜಿಗ್ಗೆ ಒಂಜಿ ಅಕ್ಕದ ಕಡ್ಡಿಲಾ ತಿಕ್ಕಾಚಿ. ಬಡಾವಾಯಿನ ಪಿಲಿ ಬಾರಿ ಸೋರಗ್ಗಾಂಡ್. ಪಿಲಿಕ್ಕು ಬಡಾವುನ್ ತಡೆವೋನ್ಯರ ಆಯಿಚಿ. ಆ ಪಂಜರೋದ ಬರಿಟ್ಟಿನೆ ಒಂಜಿ ಸಾದಿಲಾ ಇತ್ತಾಂಡ್. ಜನೊಕ್ಕು ಪೋನಗ ಬನ್ನಗ ಪಂಜರೋನು ತೂವೋಂದು ಬತ್ತೋಂಡ್ ಪೋವೋಂದಿತ್ತೇರ್.

ಒಂಜಿದಿನೊ ಆ ಸಾದಿದ್ ಒಂಟಿ ಬ್ರಾನೆ ಸಮ್ಮನೋದ ಒನಸ್ಸ್ಗ್ಗೆ ಪೋವೋಂದಿತ್ತೇ. ಅಪಗ ಪಿಲಿ ಬ್ರಾನನ್ ಬೋಚ್ಚಿ ಪಾಡ್ದ ಲೆತ್ತಾಂಡ್. ‘ದಯದೀಡ್ ಎನನ್ ಈ ಪಂಜರೋಡ್ ಒರ ಬುಡ್ಲೆ. ಈರ್ ಉಪಕಾರೋನು ಯಾನ್ ಕಂಡಿತ ಮರಪ್ಪಜಿ. ಯಾನ್ ಎನಡ ಇಪ್ಪನ ಬಂಗಾರ್ ಕೊಂಡತ್ ಕೊರ್ಪೆ’ಂಡ್ ಪಂಡ್. ಬಂಗಾರ್ ಸುದ್ದಿ ಕೇಂಡ್ ಪಿಲಿತ ಪೋಡಿಗೆ ಮರತ್ತಾಂಡ್. ಬ್ರಾನೆ ‘ಬಂಗಾರ್

ಕೊರ್ಪುನೆಂಡ ಮಾಂತೋ ಪಂಚರೋದ ಬಾಕಿಲ್ ದೆಮ್ಮುವೆ'ಂದ್ ಪಂಡೆ. 'ಯಾನ್ ಕಂಡಿತೋಗ್ಲ್ ಕೊರ್ಪೇ'ಂದ್ ಪಿಲಿ ಆಯಗ್ ಬಾಸೆ ಕೊರ್ಲಂಡ್. ಬ್ರಾನೆ ಪಂಚರೋದ ಬಾಕಿಲ್ ದೆಮ್ಮುವೆ. ಪಂಚರೋದ ಉಲಾಯಿಡ್ ಬತ್ತಿನಂಚನೆ ಬಡವು ಅಂಗಾತ್ಮೆಡ್ ಬಚ್ಚಿದಿತ್ತಿನ ಪಿಲಿಕ್ಕು ಸೊಗೊಂನೇ ತಿಕ್ಕಿನಂಚನೆ ಆಂಡ್. ಪಿಲಿ ಬ್ರಾನನ್ ಪತ್ತ್ರ ತಿನಿಯರ ಬರ್ಪಂಡು. ಅಪಗ ಬ್ರಾನೆ 'ನಿನನ್ ಪಂಚರೋಡ್ ಬುಡ್ಪಾಯಿನ ಉಪಕಾರೋಗು ಈ ದಾನೆ ಇಂಚ ಮಾಲ್ಪುವ ? ಎನನ್ ಕೆರ್ವನಾ?' ಪಂಡ್ ಕೇನ್ವೆ. ಅಪಗ ಪಿಲಿ 'ನಿನ್ನಂಚಿನ ನರಮಾನ್ಯೇರ್ ಎನನ್ ಈ ಪಂಚರೋದುಲಾಯಿ ಬಂಧನೋಡು ಪಾಡ್ಯೆಡ್ವಾವರ ಎಂಕ್ ಈ ಗತಿ ಬತ್ತ್ರಂಡ್. ಆಯಿನೆಡ್ವಾವರೋ ನರಮಾನಿಯಾಯಿನ ನಿನನ್ ಯಾನ್ ತಿನ್ವೇ'ಂದ್ ಪಂಡ್. ಅಪಗ ಬ್ರಾನೆ 'ಈಯಿ ಎನನ್ ಇಂಚ ತಿನ್ಮನವು ನ್ಯಾಯ ಅತ್ತ್ರ. ಏರೆಡಾಂಡಲಾ ನಮೋ ಇಂದೆಕ್ ನ್ಯಾಯೋ ಕೇನ್ಯೋ'ಂದ್ ಪಂಡೆ. ಅಯಿಕ್ಕು ಪಿಲಿ ಒತ್ತೋಂಡ್. ಪಿಲಿಲಾ ಬ್ರಾನೆಲಾ ನ್ಯಾಯೋ ಕೇನ್ಯರೇ ಪಿದಾಡ್ಯೇರ್. ಒಂತೆ ದೂರೋ ಪೋನಗ ಒಂಚಿ ಗುಡ್ಡೆಡ್ ಒಂಚಿ ಲಾಚರಾಯಿನ ಎರು ಮೇವ್ರೋಂದಿತ್ತ್ರಂಡ್. ಈ ಎರುನು ತೂದ್ ಇಂದೆಟ ನಮೋನ ನ್ಯಾಯೋ ಕೇನುಗೊಂದ್ ಪಿಲಿ ಬ್ರಾನಡ ಪಂಡ್. ಅಯಿಕ್ಕು ಬ್ರಾನೆ ಒತ್ತೋನ್ದೆ. ಆಯೆ ಎರುತ ಕೈತಲ್ಲಿಗ್ ಪೋದ್, 'ಉಪಕಾರೋ ಮಲ್ತಿನ ಎನನ್ ಪಿಲಿ ತಿನ್ಮನವು ಸರಿಯೋ?'ಂದ್ ಕೇಂಡೆ. ಅಪಗ ಎರು ಪನ್ನಂಡು, 'ನಿನನ್ ಪಿಲಿ ತಿನ್ಮನವು ಸರಿ. ದಾಯೆ ಪಂಡ ಯಾನ್ ಶಕ್ತಿವಂತೆ ಆದಿಪ್ಪುನಗ ಬೋಡಾಯಿನಾತ್ ಎನನ್ ಬೆನ್ವಾತ್, ಸರಿಯಾದ್ ತಿನಿಯರ ಬಂಚಿಗ್ಲ್ ಕೊರಂಡೆ, ಇತ್ತೆ ಯಾನ್ ಪರಬ್ಬ ಆನಗ ಕಿದೆಡ್ ಪಿದಾಯಿ ಬೆರಿಪತ್ತಿನ ವಾನ್ಯಜಾತಿದಕ್ಕು ನಿಕ್ಕು. ಆಯಿನೆಡ್ವಾವರೋ ನಿನ್ನಂಚಿನಕ್ಕೆನ್ ಪಿಲಿ ತಿನ್ಮನವು ಸರಿ'. ಎರುತ ಪಾತೆರ ಕೇಂಡಿನ ಪಿಲಿಕ್ಕು ಬಾರಿ ಸಂತೋಷೋ ಅಮಂಡು. ಅವು ಬ್ರಾನನ್ ಪತ್ತ್ರರ ಬರ್ಪಂಡು. ಅಪಗ ಬ್ರಾನೆ ಪನ್ವೆ, 'ಒರಿಯಡ ಕೆಂಡ ಎತರುಜಿ. ನಾನೋರಿಯಡ ಕೇನ್ಯೋ. ಆಯೆಲಾ ಅಂಚನೇ ಪಂಡ ಎನನ್ ಈಯಿ ತಿನ್ಯೋಲಿ'.

ಅಲ್ಪಧ್ಯ್ಯ ಪಿದಾಡಿನ ಪಿಲಿಲಾ ಬ್ರಾನೆಲಾ ಸುಮಾರ್ ದುಂಬು ಪೋನಗ ಒಂಚಿ ಬೈಲ್ಲಿ ಬರಿಟ್ ತರುಮೀನ್ ಪತ್ತ್ರರ ಬತ್ತಿನ ಒಂಚಿ ಕುದಿಕ್ಕೆ ಮುಕ್ಕೆಗ್

ಎದುರ್ ತಿಕುವೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮನೆ ಕುದಿಕಡ ನಡತ್ತನ ಸಂಗತಿನ್ ಬುಲೊಂದ್ ಪನ್ನೆ. ಅಪಗ ಕುದಿಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಡು ‘ಎಂಕ್ ನಿಕ್ಲ್ ಒಲ್ಲು ದಾನೆ ಪಂಡಲಾ ಅತೋಂ ಆಪುಚಿ. ನಿಕ್ಲ್ ಒಲ್ಲು ಇತ್ತರೋ ಆಡೆಗೇ ಪೋಯಿ’ಂದ್ ಪನ್ನೆ. ಅಯಿಕ್ಕು ಇವೆರಾಲ್ ಒಮ್ಮೆವೇರ್. ಪಿಲಿ ಇತ್ತನ ಪಂಜರೋದಾಡೆಗೇ ಕುದಿಕ್ಕನ್ ಲೆತೋಂದ್ ಬಪೇರ್. ‘ನಿಕ್ಲ್ಗ್ ಯಾನ್ ನ್ಯಾಯೋ ಪನೋಡಾಂಡ ನಿಕ್ಲ್ ಒಲೊಪ್ಪುಲ್ಲ ಇತ್ತರೋ ಅಲ್ಲಿಪನೇ ಉಂತೋದ್, ನಿಕ್ಲ್ ದಾನೆ ಮಲೊಂದಿತ್ತರ್ ಅಂಚನೇ ಮಲ್ಲುಲೇ’ಂದ್ ಕುದಿಕ್ಕೆ ಪನ್ನೆ. ಅಯಿಕ್ಲ್ ಇವೆರಾಲ್ ಒತೊನ್ನಿಂಬ್ರೆ. ‘ಸುರೂಕ್ ಪಿಲಿ ಪಂಡಿನಂಚನೆ ಕೇನೋಡು, ಅಯಿಡ್ ಬುಕೊಂಬ್ರೆ ಬ್ರಾಹ್ಮನೆ ಪಂಡಿನಂಚನೆ ಕೇನೋಡು’ಂದು ಕುದಿಕ್ಕೆ ಪನ್ನುಂಡು.

ಕುದಿಕ್ಕೆ ಪಿಲಿಟ್ ‘ಈಯಿ ಸುರುಟು ಒಲ್ಲು ಇತ್ತು ?’ಂದ್ ಕೇಂಡ್. ‘ಯಾನ್ ಪಂಜರೋದ ಉಲಾಯಿಡಿತ್ತೆ’ಂದ್ ಪಿಲಿ ಪಂಡ್. ‘ಅಂಚಾಂಡ ಉಲಾಯಿ ಎಂಚ ಇತ್ತೀಂದ್ ಒರ ತೋಯ್ವಾವ್’ಂದ್ ಕುದ್ದೇ ಪಂಡ್. ಇಂದನ್ ಕೇಂಡಿನ ಪಿಲಿ ಪಂಜರೋದ ಉಲಾಯಿ ಪೋದ್ ಕುಲೊಂಡ್. ಅಯಿಡ್ ಬುಕೊಂಬ್ರೆ ಬ್ರಾಹ್ಮದ ಕೇಂಡ್, ‘ಈಯಿ ಬಾಕಿಲ್ ದೆಮ್ಮನೆಡ್ ಸುರುಕು ಬಾಕಿಲದ ಕೀಲ್ ಪಾಡ್ಡಿತ್ತೊಂಡ ಇದ್ದೋ ?’ ‘ಕೀಲ್ ಪಾಡ್ಡಿತ್ತೊಂಡ್’ಂದ್ ಬ್ರಾಹ್ಮನೆ ಪಂಡೆ. ‘ತೋಕೊ, ಆ ಕೀಲ್ನ್ ಒರೋ ಪಾಡ್ ತೋಜಿಪ್ಪಾವ್’ ಪಂಡೆ ಕುದಿಕ್ಕೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮನೆ ಅಂಚನೆ ಬಾಕಿಲ್ಲ ಕೀಲ್ನ್ ಪಾಡ್ದೆ. ಪಿಲಿ ಪಂಜರೋದ ಉಲಾಯಾಂಡ್. ಬ್ರಾಹ್ಮನೆ ಪಿದಾಯಿಡೆ ಒರಿಪ್ಪೆ. ಅಪಗ ಕುದಿಕ್ಕೆ ಪನ್ನುಂಡು, ‘ಈ ಪಿಲಿ ಇನಿ ನಿನನ್ ತಿಂಡೊಂಡ ಎಲ್ಲೆ ಎನನ್ನಾ ತಿನ್ನಿಂಬ್ರೆ. ಅಯಿನೆಡ್ದಾವರ ಈ ಪಿಲಿ ಪಂಜರೋದುಲಯೆ ಇಪ್ಪಡ್. ಈಯಿ ನಿನ್ನ ಸಾದಿಗೆ ಪೋಲ್’ಂದ್ ಬ್ರಾಹ್ಮದ ಕುದ್ದೇ ಪಂಡ್. ಪಂಜರೋದುಲಾಯಿ ಇತ್ತಿನ ಪಿಲಿಕ್ಕು ಒಂಬಿ ನಮಸ್ಕಾರೋ ಮಲ್ಲೋದ್ ಅಲ್ಲಿಡ್ ಪಿದಾಡೊಂಡ್. ಬ್ರಾಹ್ಮನೆಲಾ ಆಯನ ಸಾದಿಡೆ ಪೋಯೆ.

ವಗೋಂ : ಪ್ರಾಣಿ ವಗೋಂಡ್ [155] ಒಮುಂನ ಕತೆ.

ಆಶಯೋಲು : 1. ಕೃತಜ್ಞತೆ ಇದ್ದಾಂದಿನ ಪಿಲಿ - ಕೃತಜ್ಞ ಪಿಲಿ.

2. ಆಪಾಯೋನು ಉಪಾಯೋಡು ಗೆಂದೋಡು.

8.2. ದೀಪೋದ ಕತೆ : ಒಂಬಿ ಕಂಡನಿ ಬುಡೆದಿ ಇತ್ತೇರ್. ಅಕ್ಕೆಗ್ ಜೋಕ್ಕು ಇದ್ದಂಡ್. ಒಂಬಿದಿನೊ ಬುಡೆದಿ ಗುಡ್ಡೆಡ್ ಬಜವ್ ಮಾಜಿನಗ ಅಲೆಗ್ ಒಂಬಿ ಮರಿತ ಕುಂಜ್ ತಿಕ್ಸಂಡ್. ಆ ಮರಿತ ಕುಂಜ್ನೊ ವೋಟ್ಟೆಡ್ ಕಟ್ಟೊಂಡಲ್. ಜೋಕ್ ಇದ್ದಾಂದಿನಾಲತ್ತು? ಕಂಡನಿಯಗ್ ಈ ವಿಚಾರೊ ಗೊತ್ತಾಯಿಬೆ. ಅಲ್ ಈ ಮರಿತ ಕುಂಜ್ನೊ ಬಾರೀ ವೋಕೆಡ್ ಸಾಂಕೊಬಲ್. ಅವ್ ಬುಲೆದ್ ಮಲ್ಲೆ ಅಂಡ್. ಅಂಡಲ್ ಆಡೆಮುಟ್ಟೆ ಅಲೆ ಕಂಡನ್ನೆಗ್ ಅವ್ ಗೊತ್ತಾಮುಬೆ. ಅಲ್ ಅಡಿಗೆ ಮಲ್ಲುನಗ ಅವ್ ಉಲಯಿಡೇ ಅಲೆನ ಕ್ರೈತಲ್ಲೇ ಗೊಬೊಂದು, ಪುರೆಲೊಂದು ಇಪ್ಪೆದ್ದಾಂಡ್. ಒಂಬಿ ದಿನೊ ಅಲೆಗ್ ಒಂಬಿ ಮದಿವೆಗ್ ಪೋವ್ವಾಡಾಂಡ್. ಅಲ್ ಬತ್ತಲ್, ಅಲೆನ ಕೆಲಸೊ ಮಲ್ತಲ್. ಗಂಜಿದ ಕರನ್ ಜಾದ್ ದೀಡ್ಲ್. ಆಜಾಯಿನ ಕಜಿಪು ಮಲ್ತಲ್.

ಈ ಮರಿತ ಕುಂಜ್ ದಿನೊಲ ದಿಕ್ಕೆಲ್ಲ ಬಾಕಿಲ್ಲ ತೆರಿಯೆದಂಚನೆ ಚುರುಂಡೆ ಪಾಡ್ ಜೆತ್ತೊಂದಿತ್ತೊಂಡ್. ಅಲ್ ಅಡಿಗೆ ಮಲ್ಲುನಗ ಅವ್ ಏಪೊಲ ಜೆತೊಂದಿಪ್ಪೆದೊಂಡ್. ಅಲೆಗ್ ಆನಿ ಮರಿತ ಕುಂಜ್ದ ನೆಂಪೇ ಇದ್ದಿ. ಅಲ್ ಆಜಾಯಿ ಕಜಿಪುನು ಜಾದ್ ತೆರಿಯೆದ ಲೆಕೊ ಇತ್ತೊನ ಮರಿತ ಕುಂಜ್ದ ಮೇಲ್ಲೆ ಕರನ್ ದೀಡ್ಲ್. ಅಯಿಡ್ ಬುಕೊಷ್ಟೆ ಅಲ್ ಮದಿಮ್ಮೆಗ್ ಪೋಯರ ಬಂಗಾರ್ ಕೇನ್ನರ ಪೋಪಲ್. ಬಂಗಾರ್ ಕೊಂಡತ್ತೊ ಹಿರ ಬನ್ನಗ ಮರಿತ ಕುಂಜ್ ತೊಂಜುಬಿ. ಏಪೊಲಾ ಗೊಬೊಂದಿತ್ತೊಂಡ್, ನಲಿತೊಂದಿತ್ತೊಂಡ್. ಇನಿ ಅಲ್ ಬನ್ನಗ ಮರಿತ ಕುಂಜ್ ದಾನೆ ಬತ್ತೊಜಿ ಓಲೆ ಪೊಂಡೊಂದ್ ನಾಡೊಂದ್ ಪೋಪಲ್. ನಾಡೊನಾಡ್ ಅಕೇರಿಗ್ ಆಜಯಿ ಕಜಿಪುದ ಕರತ ಅಡಿಟ್ ಸೈತ್ತೊಂದಿತ್ತೊಂಡ್. ಅವ್ ಸೈತ್ತೊಂಡ್ ಪಂಡಲ್ ಅಯಿನ್ ಒಂಬಿ ನೆಲಕ್ಕುರಿಗ್ ಪಾಡ್ಲ್. ಪಾಡ್ ಸರಿ ಕುಟ್ಟಬಿಲ್. ಅಯಿತ ಎಲುನ್ ಸುರಿತ್ ಸೊಂಟೊಡ್ ಕಟ್ಟೊನ್ನಲ್. ಅಯಿತ ದೂಲುನ್ ತಿನ್ನಲ್. ತಿಂದೊದ್ ಪೋಕ್ಕಡೆ ಇಪ್ಪುವಲ್. ಆತಾನಗ ಕಂಡನಿ ಬರ್ದೆ. ಅಯೆ ಬಜೀ ಸಜ್ಜನೆ. ಅಯೆ ಬನ್ನಗ ಅಲ್ ಪನ್ನಲ್, ‘ತೂಲೆ ಯಾನೊಂಜಿ ಒಗಟ್ ಪನ್ನೆ, ಅಯಿಕ್ಕು ಉತ್ತರೊ ಪಂಡರೊಂಡ ಸರಿ. ಇದ್ದಂಡ ಎಲ್ಲೆ ಪತ್ತೊ ಗಂಟೆಗ್ ಇರೆನ ತರೆಕ್ ಅಪ್ಪಣೆ. ಇರೆನ ಪಾಸಿಗ್ ಕೊರ್ಪುನೆ’. ಅಲ್ ಪಂಡ್ ಒಗಟ್ ದಾನೆ ಪಂಡ ‘ಸಾಂಕ್ಕೆ, ಸಲಹ್ದೆ, ಕುಟ್ಟುದೆ,

ಸುರಿತೆ, ಮುಕ್ಕೊದೆ, ಕಟ್ಟೆದೆ' – ಇಂದೆಕ್ಕೂ ಉತ್ತರಿಸಯರ ಅಯಂಡ್ವ ಆಯಿಚಿ. ಏತೇತೋ ಜನೋತ ಸಭೆ ಸೇರೊಂಡಲ ಅಕ್ಕೆದ್ದಾಯಿಚಿ. 'ಎಲ್ಲೆ ಈರೆನ್ ಪತ್ತು ಗಂಟೆಗ್ ಪಾಸಿಗ್ ಕೊರ್ಪುನೇ'ಂದ್ ಕಂಡನಿಯಗ್ ಪಂಡಲ್. ಆಯಿಕ್ ಆಯೆ ಪಂಡೆ – 'ಎನನ್ ಎಲ್ಲೆ ಪಾಸಿಗ್ ಕೊರ್ಪುನೇಡ್ ಬೆಜಾರೋ ಇದ್ದಿ. ಅಂಡ ಎನೋಂಜಿ ಎಲ್ಲೆ ಪರಕೆ ಉಂಡು. ಎನ್ನ ತಂಗಡಿನ್ ಮದಿಮೆ ಮಲ್ಲುದ್ ಕೊರ್ತೆ. ಆಲೆನ್ ಎಂಕೊರೋ ಕಟ್ಟೊದಿಂಜ ತೂಪುನ ಆಸೆ. ಬುಕ್ಕೊ ಪಾಸಿಗ್ ಕೊರ್ಪುನೇಗ್ ಎಂಕ್ ಚಿಂತೆ ಇದ್ದಿ'. ಅಂಚನೆ ಆಯನ ತಂಗಡಿ ಇಲ್ಲುಗ್ ಜನೋ ಕಡಪುಡುವೆರ್. ಆಲೆಗ್ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೆ ಜೋಕ್ಕ್ಲ. ಬಯ್ಯ ಬಯ್ಯಾನಗ ಅ ಜನೋ ಆಡೆ ಪೋರ್ದೊ ಮುಟ್ಟೊಂಡ್. 'ಈ ರೀತಿ ಸಂಗತಿ ಆಶೊಂಡ್. ಈಯಿ ಬರೋಡಾತೆ. ನಿನ್ನ ಅಣ್ಣನ್ ಪಾಸಿಗ್ ಕೊರ್ಪೆರ್ಗೆ'ಂದ್ ಪೋಯಿನ ಜನೋ ಪನ್ನೆ. ಇಂದನ್ ಕೇಂಡಿನೆನೆ ತಂಗಡಿ ತನೋಂ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೆ ಜೋಕ್ಕ್ಲೆನ್ ದೇರೋಂಡ್ ಅಣ್ಣನಾಡೆಗ್ ಪಿದಾಡ್ವಲ್. ಬತ್ತು ಬತ್ತು ದ್ ಉರು ಕೈತಲಾನಗ ಕತ್ತಲೆ ಆಪುಂಡು. ರಾತ್ರಿ ಆನಗ ಆಲ್ ಒಂಜಿ ಅತೋಸುದ ಕಟ್ಟೆದಾಡೆಗ್ ಬನ್ನಗ ಬಚ್ಚಿದ್ ಮರಕ್ಕು ಬರಗ್ಗುದ್ ಕುಲ್ಲುವಲ್. 'ನಾನ ಓಡೆ ಪೋಪುನೆ ಜೋಕ್ಕ್ಲ, ನಮೋ ಮುಲ್ಲನೆ ಉಂತುಗೋ. ಎಂಕ್ ಅಣ್ಣನ್ ತೂಪುನ ಭಾಗೊಂ ಇತ್ತೊಂಡ ಆಯನ್ ತೂಪೆ' ಇಂಚ ಪಂಡೋಂದು ಆ ಅಶ್ವತಕಟ್ಟೆಗ್ ಬರಗ್ಗುವಲ್. ಆ ಅಶ್ವತ ಮರಟ್ಟು ರಾತ್ರಿಡ್ ಉರ್ದು ಮಾಂತೋ ಇಲ್ಲಡೆದ ದೀಪೋಲು ಸೇರೋಂದಿತ್ತೋ. ಆಂಡ ಆ ದಿನೋ ಕಂಡನಿಯನ್ ಪಾಸಿಗ್ ಕೊರ್ಪುನ ಇಲ್ಲಡೆದ ದೀಪೋ ಮಾಂತೋ ಬತ್ತಿಪ್ಪಬಿ. ಅಲ್ಲ ಸೇರ್ಹ ದೀಪೋಗ್ಗು ಮಾಂತ ಅಯಿತ್ತಾತೆಗೆ ಪಾತೆರೋಂದಿತ್ತೋಗೆ. ಮರತ್ತುಡಿಟ್ಟ ಬರಗಿನ ಈ ಪೋನೋಂಪ್ಪಾಲ್ ಸರಿ ನಿದ್ದೆ ಬತ್ತಿಪ್ಪಬಿ. ಜೋಕ್ಕ್ಲ ಮಾಂತ ನಿದ್ದೆ ಮಲ್ಲುದೆರ್. ಕಟ್ಟೆಗ್ ಸೇರ್ಹ ದೀಪೋಲು ಪೂರ ಇಂಚ ಪಾತೆರೋಂದಿತ್ತೋಗೆ – 'ಆ ದೀಪೋನ ನಮೋ ಇನಿ ಈ ಕಟ್ಟೆಗ್ ಬರ್ಥ ಬುಡ್ಬರ ಬಲ್ಲಿ. ಆಯನ್ ನವೋಂ ಕುಟುಂಬೋಗ್ ಸೇರಾಂಯರ ಬಲ್ಲಿ'.

ಈ ಕಡೆಟ್ ಅಣ್ಣ ತಂಗಡಿನ್ ಕಾಪುವೆ. ರಾತ್ರಿಯಾಂಡಲ್ ಆಲ್ ಬರಂದಿಪ್ಪನೆನ್ ತೂದ್ ದೀಪೋನು ತೋಕ್ಕುಪೆ. ಆ ದೀಪೋ ಕಟ್ಟೆಗ್ ಬತ್ತುದ್ ಸೇರೊಂಡ್. 'ಈಯಿ ಕಟ್ಟೆಗ್ ಬಡತ್ತರ ಬಲ್ಲಿ, ದಾನೆ ಈತ್ ಪೋತಾಂಯಿನೆ ?'

ಇಂಚ ಬರಿನ ದೀಪೋಲು ಅಯಿನ್ ವಿಚಾರೋ ಮಲ್ಲವ್ಯೋ. ಅಪಗ ಆ ದೀಪೋ
 ಪಂಡ್, ‘ಎನನ್ ನಿಕ್ಕೆನ ಕೂಟೋಗು ಸೇರ್ನಾಯಿಜಾಂಡಲ್ ತೋಂದರೆ ಇದ್ದಿ.
 ಎನ್ನ ಮೂಜಿ ಪಾತೆರೋ ಉಂಡು. ಅಯಿನ್ ಪಂಡ್ ಬುಡ್ವೆ’, ‘ದಾನೆ ಪನ್ನ’ಂದ್
 ಬರಿನ ದೀಪೋಗುಲು ಪನ್ನೊ. ಆ ದೀಪೋ ಪಂಡ್, ‘ಯಾನ್ ಇಪ್ಪನ್ ಇಲ್ಲಡೆಡ್
 ಇವೆರ್ ಕಂಡನಿ ಬುಡೆದಿ ಉಲ್ಲೇರ್. ಬುಡೆದಿಗ್ ಒಂಜಿ ಮರಿತ ಕುಂಜಿ ಇತ್ತೊಂಡ್.
 ಆಲ್ ಅಯಿನ್ ಸಾಂಕೊಂಡು, ಸಲಹೊಂದಿತ್ತಲ್. ಆಲ್ ಕೈಟೆ ಅಯಿನ ಜೀವೋಲು
 ಮೋಂಡ್’ – ಇಂಚ ಸುರುಮಲ್ಲುದ್ ಮಾಂತ ಕತೆನ್ ಆ ದೀಪೋ ಪಂಡ್.
 ‘ಆಯಿ ಮೆಗ್ನಾ ಮದ್ದೈ ಮಲ್ಲ್ ಕೊರ್ತೆಗೆ. ಆಲೆಗ್ ಎಲ್ಲೇಲ್ ಜೋಕ್ಕು. ಆಲೆಗ್
 ಲೆಪ್ಪೋಲೆ ಮೋತ್ತೊಂಡ್. ಆಲೆಗಾದ್ ಕಾತೊಂದುಲ್ಲೇರ್. ಆ ಕಾರನೊಡ್ಡಾವರೋ
 ಆಯನ್ ಪಾಸಿಗ್ ಕೊರ್ಪುನೆನ್ ಇನಿಕ್ಕೆ ತಡೆತ್ತೆರ್. ಎಲ್ಲೆ ಪತ್ತ್ ಗಂಟೆಗ್
 ಪಾಸಿಗ್ ಕೊರ್ಪುನೆಂದ್ ತೀಮಾಡನೋ ದೆತ್ತೊಂದೆರ್. ರಾತ್ರಿಗ್ ಮುಟ್ಟು
 ತಂಗಡಿಗಾದ್ ಕಾತ್ತದ್, ಬುಕ್ಕ ಎನನ್ ತೆಕ್ಕಿಯೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಯಾನ್ ಬಮುನವು
 ಮೋತಾಂಡ್’. ಕಟ್ಟೆಡ್ ಕುಲ್ಲಾದಿತ್ತೊನ ತಂಗಡಿ ಇಂದನ್ ಪೂರ ಕೇಂಡಲ್.
 ಆತ್ ಪೊತುಂಗು ಬೋಲ್ಲಾಪುಂಡು. ಬೋಲ್ಲಾನಗ ಜೋಕ್ಕೆನ್ ದೇತೊಂಡ್
 ಅಣ್ಣನ ಇಲ್ಲಡೆಗ್ ಪೋಪಲ್. ಅಣ್ಣನ ಇಲ್ಲಡೆ ಮುಟ್ಟುನಗ ಅತ್ಯೇ ಬತ್ತೊದ್
 ತಂಗಡಿನ್ ಜೋರ್ ಮಲ್ಲವಲ್. ‘ದಾನೆ ಬರಿಯರ ಮೋತಾಡಯಿನೆ ?’ಂದ್
 ಕೇನ್ನಲ್. ‘ಎನ್ನ ಎಲ್ಲೇಲ್ ಜೋಕ್ಕೆನ್ ಲೆತ್ತೊಂಡ್ ಬನ್ನಗ ಮೋತಾಂಡ್’ಂದ್
 ಪಂಡಲ್. ‘ಸರಿ ತೂದಾಂಡತ್ತ. ನಾನ ಕಂಡನಿಯನ್ ಪಾಸಿಗ್ ಕೊರೊಷ್’ಂದ್
 ಬುಡೆದಿ ಅಮಸ್ಸರೋ ಮಾಲ್ಲವಲ್. ಅಪಗ ಆಯನ ತಂಗಡಿ ‘ಯನ್ ಮೂಜಿ
 ಪತೆರೋ ಪನ್ನೆ. ಅಯಿಡ್ ಬುಕ್ಕೊ ಬೋಡಾಂಡ ಪಾಸಿಗ್ ಕೊರೊಲಿ’ಂದ್
 ಪನ್ನಲ್. ಅಯಿಕ್ ಒಪ್ಪಿಯೆರ್. ತಂಗಡಿ ತನ್ನ ಅಣ್ಣನ ಬುಡೆದಿನ ವೃತ್ತಾಂತೋನು
 ಪೂರಾ ಪನ್ನಲ್. ಪೂರಿತ ಸಂಗತಿ ಗೊಂತಾನಗ ದಿಂಜಿದಿ ಸಭೆತ ಜನೋ ಆಯನ
 ಬುಡೆದಿನ್ ಮೂಜಿ ಸಾದಿ ಸೇರುನಲ್ಲ ತರೆ ಬೋಲಿತ್ತೊದ್, ಅಯಿತ ಮೇಲ್ಲೊ
 ದೀಪೋನ್ ದೀಡ್, ಆಲೆನ್ ಅಲ್ಲನೆ ಬುಡ್ವೆರ್. ಕಂಡನ್ನನ್ ಪಾಸಿಗ್ ಕೊರ್ಪುನೆ
 ತಪ್ಪಾವೆರ್.

ವರ್ಗೋ : ಮಾಂತ್ರಿಕ ವರ್ಗೋಗು[850-999] ಸೇರುನ ಕತೆ.

ಅಶಯೋಲು : 1. ವ್ಯಭಿಚಾರಿ(ಸೂಲಿ) ಬುಡೆದಿ ಕಂಡನ್ನು ಜೀವೋಗ್ ಅಪಾಯೋ.
2. ದೀಪೋಗ್ ಪಾತೆರುನೆ.

8.3. ಒರಜಪೈನ್ನೋ ಜಮನೇರೋಳೋ : ಒಂಜಿ ಉರುಡು ಕಂಡನಿ
ಬುಡೆದಿ ಇತ್ತೀರ್. ಅಕ್ಕೀಗ್ ಸುರುತ ಒಂಜಿ ಆನ್ ಮಗೆ. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬುಕೊಽದವು
ಮೂಜಿ ಪೊನ್ನು ಜೋಕ್ಕು. ಒಂಜಿ ದಿನೋ ಮಗೆ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಚೆಂಡ್
ಕೋಂಡತ್ತೋದ್ ಬಾಕಿಲ್ಲ ಮೇಲ್ಲ್ ದೀಡ್ ಅಪ್ಪೆಡ ಪನ್ನೆ, ‘ಇಂದನ್ ಯೀರ್
ಮುಡಿಪ್ಪವೆರೋ ಅಕ್ಕೀನ್ ಯಾನ್ ಮದಿಮ್ಮೆ ಅಪೆ’. ಆಯೆ ಪಿದಾಯಿ
ಪೋಯಿನೆಡ್ದ್ ಬುಕೊಽ ಮೆಗ್ಗಿನಕ್ಕು ಬತ್ತೋದ್ ಆ ಪೂಷುಗು ಕೈ ಪಾಡುವೆರ್.
ಅಪಗ ಅಪ್ಪೆ ಮಗೆ ಪಂಡ್ ಪಾತೆರೋನು ತೆರಿಪ್ಪಾವಲ್. ಸುರುತ ರಡ್ ಜನೋ
ಮೆಗ್ಗಿನಕ್ಕು ಪೂಷುನು ಬುಡ್ ಪೋಪೆರ್. ಅಕೇರಿದ ಮೆಗ್ಗಿ ಹಟೊಟು ‘ಅಣ್ಣೀ
ಮೆಗ್ಗಿನ್ ಮದ್ದೈ ಆವಯೆ’ಂದ್ ಪಂಡ್ ಆ ಪೂಷುನು ದೆತೋಂದ್ ಮುಡಿಪುವಲ್.
ಅಣ್ಣೀ ಬತ್ತೀ, ವಿಷಯೋ ಗೋತ್ತಾಂಡ್. ಆಯೆ ನಿಧಾರೋ ಬದಲಿಸಾಯಿಜೆ. ಎಲ್ಲೆ
ಮೆಗ್ಗಿನೊಟ್ಟುಗೆ ಆಯನ ಮದಿಮೆಗ್ ತಯಾರಾಂಡ್. ಈತಾನಗ ಮದಿಮಾಲ್
ತಪ್ಪಾವಂದಿನಂಚನೆ ಆಲೆನ್ ಒಂಜಿ ಕೋಣೆಡ್ ಪಾಡ್ ಆಲೆಗ್ ತಾರಾಯಿ
ಪೆರೆಮನ ಕೆಲಸೋ ಕೋರ್ರೀರ್. ಆಲ್ ಒಂಜಿ ಪೆಗುಡಡೆಗ್ ತಾರಾಯಿ ಕೊರ್ಪುನ
ಆಸೆ ತೋಯಿಪ್ಪಾದ್, ಅಯಿಡ್ದ್ ಒಂಜಿ ಸುರಂಗೋವಾಗೋಂದ್ ದೆಪ್ಪಾದ್,
ಆಲ್ ಅಲ್ಪಡ್ದ್ ತಪ್ಪಾವ್ಯಾಂಡಾಲ್. ಒಂಜಿ ಜಮನೇರೋಲ್ಲ್ ಮರತ ಮೇಲ್ಲ್
ಬಡ್ ಕುಲ್ಲುವಲ್. ಇಲ್ಲಡೆದಕ್ಕು ಮಾಂತೆರ್ಲ್ ಆಲೆನ್ ನಾಡುವೆರ್. ಆಲ್
ತಿಕುಜಲ್. ಆಲೆನ ಮಲ್ಲ ಅಕ್ಕೆ ಮೋರೆ ದೆಕ್ಕರ ಪೋನಗ, ಒಸರ್ದಂಚಿ ಬನ್ನಗ
ಆಲೆನ ಮೇಲ್ಲ್ ಒಂಜಿ ಪನಿ ನೀರ್ ಬೂರುಂಡು. ಅಪಗ ಅಕ್ಕೆ ಮೆಗ್ಗಿಗ್ ಪನ್ನಲ್;

“ಒರೋ ಜಪ್ಪು ಜಮನೇರೋಳೋ
ಪಾಡಿ ದೊಂಪೋ ಮಾಲುಂಡೆ
ಕಡ್ಡಿ ಇರೆ ಬಾಡುಂಡೆ
ಅಡಿ ಉನ್ನ ಸೆಟ್ಟುಂಡೆ

ಮುತ್ತಿನ ಬಚ್ಚರೆ ಉಲುಂಗುಂಡಿ
 ಕೂಡಿ ಸಭೆ ಬಿರಿಪ್ಪಂಡಿ
 ಬತ್ತಿ ಬಿನ್ನರ್ ಬಡವುಡುಲ್ಲಿರ್
 ಒರೊ ಜಪ್ಪೋ ಜಮನೇರೊಳೋ”
 ಅಯಿದ್ದ ಬುಕ್ಕೊ ಅಲೆನ ನಾನೊತ್ತಿ ಅಕ್ಕ ಬಪಾಲ್. ಅಲೆನ ಪಾತೆರೊಗ್ಗಳ್
 ತಂಗಡಿ ದುಂಬುದಂಚನೆ ಉತ್ತರೊ ಕೊರ್ಪುಲ್. ಅಯಿದ್ದ ಬುಕ್ಕೊ ಅಪ್ಪೆ ಬರ್ಪುಲ್.
 ಆಲ್ ಮಗಲ್;
 “ಒರೊ ಜಪ್ಪು ಜಮನೇರೊಳೋ
 ಪಾಡಿ ದೊಂಪೊ ಮಾಲೂಂಡಿ
 ಕಡ್ಡಿ ಇರೆ ಬಾಡುಂಡಿ
 ಅಡಿ ಉನ್ನ ಸೆಟ್ಟುಂಡಿ
 ಮುತ್ತಿನ ಬಚ್ಚರೆ ಉಲುಂಗುಂಡಿ
 ಕೂಡಿ ಸಭೆ ಬಿರಿಪ್ಪಂಡಿ
 ಬತ್ತಿ ಬಿನ್ನರ್ ಬಡವುಡುಲ್ಲಿರ್
 ಒರೊ ಜಪ್ಪೋ ಜಮನೇರೊಳೋ”
 ಅಪಗ ಮರತ್ತ ಮೇಲ್ಲಿ ಮಗಲ್. ಪನ್ನಲ್ -
 “ಪಾಡಿ ದೊಂಪೊ ಮಾಲಡ್
 ಕಡ್ಡಿ ಇರೆ ಬಾಡಡ್
 ಅಡಿ ಉನ್ನ ಸೆಟ್ಟಡ್
 ಮುತ್ತಿನ ಬಚ್ಚರೆ ಉಲುಂಗಡ್
 ಕೂಡಿ ಸಭೆ ಬಿರಿಯಡ್
 ಬತ್ತಿ ಬಿನ್ನರ್ ಬಡಾವಡ್
 ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡ್ ಅಪ್ಪೀಂಡ್ ಲೆತ್ತೆನೆ
 ನನದ ಕಾಲೊಡು ಮಾಮೀಂಡ್ ಲೆಪ್ಪೊಡೆ
 ಯಾನ್ ಜಪ್ಪೊಜೆ”

ಅಕೆರಿಗ್ ಅಣ್ಣೆ ಬರ್ಪ್. ಆಯೆ ತಂಗಡಿದ್ ಪನ್ನೆ -

“ಒರೋ ಜಮ್ಮು ಜಮನೇರೋಳೋ

ಪಾಡಿ ದೊಂಪೋ ಮಾಲೂಂಡೇ

ಕಡ್ಡಿ ಇರೆ ಬಾಡುಂಡೇ

ಅಡಿ ಉನ್ನು ಸೆಟ್ಟುಂಡೇ

ಮುತ್ತಿನ ಬಚ್ಚಿರೆ ಉಲುಂಗುಂಡೇ

ಕೂಡಿ ಸಬೆ ಬಿರಿಮ್ಮುಂಡೇ

ಬತ್ತಿ ಬಿನ್ನೆರ್ ಬಡವುಡುಲ್ಲೀರ್

ಒರೋ ಜಮ್ಮೋ ಜಮನೇರೋಳೋ”

ಮರತ್ತೆ ಮೇಲ್ಲ ತಂಗಡಿ ಪನ್ನಲ್

“ಪಾಡಿ ದೊಂಪೋ ಮಾಲಡ್

ಕಡ್ಡಿ ಇರೆ ಬಾಡುಡ್

ಅಡಿ ಉನ್ನು ಸೆಟ್ಟುಡ್

ಮುತ್ತಿನ ಬಚ್ಚಿರೆ ಉಲುಂಗಡ್

ಕೂಡಿ ಸಬೆ ಬಿರಿಯಡ್

ಬತ್ತಿ ಬಿನ್ನೆರ್ ಬಡಾವಡ್

ದುಂಬುದ ಕಾಲೋಡ್ ಅಣ್ಣಾಂದ್ ಲೆತ್ತೆನೆ

ನನದ ಕಾಲೋಡು ಕಂಡನೀಂದ್ ಲೆಪ್ಪೋಡೆ

ಯಾನ್ ಜಮ್ಮುಜಿ”

ಅವಗ ಅಣ್ಣನೆ ಮರಕ್ಕೆ ಬಡ್ತುವೆ. ತಂಗಡಿ ಮರತ್ತೆ ಗೆಲ್ಲ್ ಗೆಲ್ಲ್ ಗ್ ಪೋಪಲ್. ಅಣ್ಣೆಲಾ ಗೆಲ್ಲ್ ಗೆಲ್ಲ್ ಗ್ ಪೋಪೆ. ಆಲ್ ಇರೇಇರೆಕ್ಕೆ ಪೋಪಲ್. ಅಯ್ಲಾ ಇರೇಇರೆಕ್ಕೆ ಪೋಪೆ. ಆಲ್ ಕೆರೆಕ್ಕೆ ಲಾಯಿಮವಲ್. ‘ಬಾಲೆ’ ಮೀನಪಲ್. ಅಯ್ಲ ಕೆರೆಕ್ಕೆ ಲಾಯಿಮವೆ. ‘ಮುಗುಡು’ ಮೀನಾಪೆ. ಮುಗುಡು ಮೀನ್ ಬಾಲೆ ಮೀನ್ನೊನ್ ನುಂಗುಂಡು. ಒರಿ ಗಾಲೋ ಪಾಡುನಾಯೆ ಮುಗುಡು ಮೀನ್ ಪತ್ತೊದ್ ಇಲ್ಲಡೆಗ್ ಕೊಂಡೊದ್ ಪೋಪೆ. ಅಯಿತ ಬಂಜಿದುಲಾಯಿ ಬಾಲೆ ಮೀನಿಪ್ಪುಂಡು. ಅವು ಪನ್ನುಂಡು ‘ಎನನ್ ಆಯನ್ ಪಾಡ್ ಪಾತೆಗ್ಲೊಡು

ಪಾಡೊಡ್ಡಿ, ಆಯನ್ ಬೆಯ್ಯಾಯಿನ ಪಾತ್ರೋಡ್ ಬೆಯ್ಯಾವೊಡ್ಡ್ 'ಂದ್ ಪನ್ನಂಡು. ಅಂಚನೆ 'ಬಾಲೆ' 'ಮುಗುಡು' ಮೀನಾನ್ ಒಂಚೇ ಪಾತ್ರೋಡು ಬೆಯ್ಯಾವುಜಿರ್.

ವರ್ಗೋಂ : ವಸ್ತುವಾಧಾರಿತ ಈ ಕರ್ತೆದ ವರ್ಗೋಂ 722.

ಆಶಯೋಲು : 1. ಅಣ್ಣೆ ಮೆಗ್ನಿನ್ ಮದಿಮೆ ಆಯರ ಇದ್ದಿ. 2. ನರಮ್ಮಾನಿ ಮೀನಾದ್ ಪರಿವರ್ತನೆ ಆಷನೆ.

ಆ. ವ್ಯಕ್ತಿಗ್ಗೆ ಆಧಾರೋದ ಕರ್ತೆಕ್ಕು :

8.4. ಮಾಮಿ—ಮಮಟಲ್ : ಒಂಚಿ ಉರುಂಡು ಮಾಮಿ ಮಮಟಲ್ ಇತ್ತೀರ್. ಮಮಟಲ್ ಮಾಮಿನ್ ತಂಡ ಆವ್ರೋಂದಿದ್ಯಾಂಡ್. ಮಾಮಿನ್ ಗುಂಡಿ ದೆತ್ತ್ರೋಡ್ ಅಯಿಟ್ ಮುಚೊಽಡುಂದ್ ಮಮಟಲ್ ಕಂಡನ್ಯಡ ಪನ್ನಲ್. ಹೆಡ್ಡೆ ಕಂಡನೆ ಅಪ್ಪೆನ್ ಒಂಚಿ ಗೋಣಿಚೀಲೋಡು ಕಟ್ಟ್ರೋಡ್ ಗುಂಡಿಡ್ ಪಾಡ್ಯರ ಕೊಂಡೊಪೆ. ಸಾದಿಡ್ ಪೋನಗ ಗುಂಡಿ ದೆಪ್ಪರ ಕೊಟ್ಟು ಪಿಕ್ಕಾಸ್ ಇದ್ದಿ ಕೊನರ್ಯರ ಮರತ್ತೀಂದ್ ಗೊತ್ತ್ರೋಡ್ ಅಯಿನ್ ಕೊಂಡಾರ್ಯರ ಪೋಪೆ. ಅಪ್ಪೆ ಇತ್ತಿನ ಗೋಣಿಚೀಲೋನು ಅಲ್ಲೆ ಬುಡ್ಡೆ ಪೋಪೆ. ಆಯೆ ಅಂಚಿ ಪೋನಗ ಅಲ್ಪನೆ ಎರು ಮೇಪಾವುನ ಜೋಕ್ಕು ಬಾರಿ ಕುತೂಹಲೋಡು ಗೋಣಿಚೀಲೋನು ಬಿಂಬಿದ್ ತೂಪೆರ್. ಗೋಣಿಚೀಲೋಡ್ ಪಿದಾಯಿ ಬತ್ತಿನ ಮಾಮಿ ಜೋಕ್ಕುಲೆನ್ ಸೇರಾದ್ ಕಲ್ಲುಮುಲ್ಲು ದಿಂಚಾದ್ ಬಾಯಿಕಟ್ಟ್ರೋಡ್ ಬುಡ್ಡೀರ್. ಮಾಮಿ ತಪ್ಪಾವೊಂಡಲ್. ಮಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಪಿಕ್ಕಾಸ್ ಕೊಂಡಪೆದ್, ಆ ಗೋಣಿಚೀಲೋನು ತುಂಬೊಂದ್ ಪೋದ್ ಗುಂಡಿ ದೆತ್ತ್ರೋಡ್ ಪಾಡ್ಡೆ ಮುಚ್ಚಿಬೆ. ತಪ್ಪಾವೊನ್ನ ಮಾಮಿ ಕಾಡ್ದೆನೇ ಪೋಪಲ್. ಆಲೆನ ತರೆಟ್ ತಿಕುನ ಪೇನಾನ್ ಪೆಚಿಡ್ ಪತ್ತೋಂದ್, 'ಓ ತಿಕಿಯೆ ಕಲುವೆ'ಂದ್ ಪನ್ನಲ್. ಅಲ್ಪನೆ ಕಲುವೆರ್ ಕಂಡ್ನ ಬಂಗಾರ್ ಪಾಲ್ ಮಲೊಂದಿತ್ತೀರ್. ಮಾಮಿ ಪನ್ನನವು ಅಕ್ಕೆಗ್ ಕೇಂಡ್ದ್ ಉಂದು ಎಂಕ್ಕೆನೆ ಪನ್ನನೆಂದ್ ತೆರಿದ್ ಬಂಗಾರ್ ಬುಡ್ಡೆ ಪಾರುವೆರ್. ಉಂದು ಮಾಮಿಗ್ ಗೊತ್ತ್ರೋ ಬಂಗಾರ್ ಇಲ್ಲಿಡೆ ದೆತ್ತೋಂದ್ ಪೋಪಲ್. ಬಂಗಾರ್ ತೂದ್ ಮಮಟಲ್ ಬಾರಿ ಆಸೆ ಆಂಡ್. ಅಪಗ ಮಾಮಿ ಎನನ್ ಗುಂಡಿಡ್ ಪಾಡ್ಡೆಡ್ ಬುಕ್ಕೊಽ

ಯಾನ್ ಸೋಗೋಡ್ ಪೋದ್ ಬಂಗಾರ್ ಕೊಂಡತ್ತನೆಂದ್ ಪನ್ನಲ್. ಕೂಡ್ಲೆ ಮಮಡಲ್ಲಾ ಬಂಗಾರ್ ಕೊಂಡರ್ಯರ ಪಿದಾಡ್ಪಲ್. ಆಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯೋಡು ಕಂಡನಿ ಆಲೆನ್ ಗೋಣಿಚೀಲೋಡು ಕಟ್ಟುದ್ ಗುಂಡಿದೆತ್ತುದ್ ಮುಚ್ಚಿದ್ ಬತ್ತೆಗೆ. ಕೆಲವು ದಿನಾಂಡಲ ಬುಡೆದಿ ಬರಾಂದಿಪ್ಪನೆ ದಾಯೆಂದ್ ಮಗೆ ಅಪ್ಪೆಡ ಕೇನ್ನೆ. ಅಪಗ ಅಪ್ಪೆ ಮಗಟ ನಡತ್ತನ ನಿಜೋ ಸಂಗತಿನ್ ಪನ್ನಲ್. ‘ಈಯಿ ಓಲಾಂಡಲಾ ಪೋದ್ ಬಂಜಿ ಅಪ್ಪೆನ್ನಾಲ್, ಬಂಜಿ ಬುಡೆದಿನ್ನಾಲ್ ಕೇನ್ನೆ. ಒವ್ವು ತಿಕುಂಡು ತೊಲ್’ಂದ್ ಪಂಡಲ್. ಮಗಕ್ಕು ಬುಡೆದಿಯಾಯರ ದಿಂಜ ಜನೋ ಬತ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಅಪ್ಪೆ ಆಯರ ಏರ್ಲಾ ಬತ್ತುಜೆರ್. ಅಪಗ ಆಯಗ್ ಗೋಂತಾಂಡ್ ಅಪ್ಪೆಗ್ ವಿತ್ ಮಹತ್ವೆ ಉಂಡುಂದ್.

ವಗೋಡ : ರಮ್ಮೋ ಕತೆತ ವಗೋಡಗು [K525-526]ಸೇರುಂಡು.

ಆಶಂಕೋ : 1. ಮಾಮಿ-ಮಮಡಲೆಗ್ ಜಗಲೋ. 2. ಹೆಡ್ಡ ಕಂಡನಿ.

ಇ. ಘಟನೆಗ್ಗೆ ಆಧಾರೋದ ಕತೆಕ್ಕೊ :

8.5. **ಪ್ರಮಾಣೋ :** ಬಂಜಿ ಉರುಡು ಕಂಡನಿ ಬುಡೆದಿ ಇತ್ತೆರ್. ಬುಡೆದಿ ಸೂಲೆಂದ್ ಪನ್ನನ ಸುದ್ದಿ ಕಂಡನ್ನನ ಕೆಬಿಕ್ ಉರುಂಡು. ಕಂಡನಿ ಇಂದನ್ ಕಣ್ಣಾರೆ ತೊಯಿಚಿಂಡಲಾ ಬುಡೆದಿನ ಮಿತ್ತು ಸಂಸಯೋ ಒರಿಂಡ್. ಇಂದನ್ ಪಾತೆರಿಯರಾಂದ್ ಆಯೆ ಮಾಮಿಲ್ಲಡೆ ಬಪೇ. ‘ಮಾಮಿ ಎನ್ನ ಬುಡೆದಿ ಬಗೆಟ್ ಜನೋಕ್ಕೊ ಅಪಚಾರೋದ ಪಾತೆರೋ ಪನ್ನೆರ್. ಇಂದು ಎಂಕಾಲ್ ಎಡ್ಡೆ ಅತ್ತೆ. ನಿಕ್ಕೆಗ್ಗಾಲ್ ಎಡ್ಡೆ ಅತ್ತೆ. ಬಂಜೋ ಆಲ್ ವ್ಯಭಿಚಾರೋ ಮಾಲ್ಪವೆಂದ್ ಎನನ್ ಬುಡೋಡು. ಇಧ್ಯಂಡ ನಾಲ್ ಜನಕ್ಕೊನ ಎದುರುಡ್ ನಮೋನ ಕುಲದೇವರೆ ಎದುರುಡ್ ಸತ್ಯೋ ಪ್ರಮಾಣೋ ಮಲ್ಲೊಡು’ಂದು ಪನ್ನೆ. ಅಯಿಕ್ಕು ಮಾಮಿ ಇಂಚಿನ ದಿನ ಪ್ರಮಾಣೋ ಮಲ್ಪನೆಂದ್ ದಿನೋ ನಿಗಂಟ್ ಮಲ್ತೆರ್.

ಬಂಜಿ ದಿನೋ ಬುಡೆದಿನೋಟ್ಟುಗೆ ಅಂಚನೇ ಸುದ್ದಿನೋ ಪನ್ನೆ. ಅಯಿಕ್ಕು ಆಲ್ ‘ಉಂಡ್ಲಕ್ಕೆನ ಪಾತೆರೋ ಕೇನೋಡ್ಡಿ. ದೇವರೆ ಎದುರ್ ಪನ್ನು ಪಾತೆರೋನು ನಂಬೋಡ್ಡಿ. ಯಾನ್ ವ್ಯಭಿಚಾರೋ ಮಲ್ತುಚಿಂಡ್ ಒಲ್ಪು ಬೋಡಾಂಡಲಾ ಪ್ರಮಾಣೋ

ಮಲ್ಲವೇ'ಂದ್ರ ಪಂಡಲ್.

ಸರಿ, ಒಂಜಿ ದಿನೋ ಕುಲದೇವೇರಾಡೆಗೂ ಪ್ರಮಾಣೋ ಮಲ್ಲಿಯರ ಹೊಮನೆಂದ್ರ ನಿಗಂಟಾಂಡ್. ಹೊಯರ ಪಿದಾಡ್ಗ ಆಲ್ ಅಪ್ಪೆಡ 'ತೊಲೆ ಅಪ್ಪೆ, ಎನ್ನ ಸೊಂಟೊದ ನೂಲು ಕಡಿಂಡ್. ಕಟ್ಟಲೇ'ಂದ್ರ ಪನ್ನಲ್. ಅಪ್ಪೆ ಬೇತೆ ದಾಲಾ ಯೋಚನೆ ಮಲ್ಲಂದ ಪ್ರೀತಿಡ್ ಕಟ್ಟಬಿಲ್. ಅಕ್ಕ್ ದೇವಸ್ತಾನೋಗು ಪಿದಾಡ್ ಹೊನಗ ಸಾದಿಡ್ ಕಡತ್ತು ಹೊಯರ ಒಂಜಿ ತೊಡು ತಿಕುಂಡು. ಕಂಡನಿ ತೊಡುನು ಕಡತ್ತುದ್ ದುಂಬು ಹೊಯೆಂಡಲಾ ಬುಡೆದಿ ತೊಡ ಬರಿಟ್ ಉಂತ್ತ್ದ್ 'ಇಡೆ ಬಲೆ. ಒಂತೆ ಕೈ ಪತ್ತುದ್ ಕಡಪ್ಪಲೇ'ಂದ್ರ ಲೆತ್ತು ಪನ್ನಲ್. ಕಂಡನಿ ಅಂಚನೆ ಆಲೆನ ಕೈಪತ್ತುದ್ ತೊಡು ಕಡಪ್ಪಾವೆ.

ಅಕ್ಕ್ ದೇವಸ್ತಾನೋಗು ಬತ್ತೆರ್. ಉರ್ದು ನಾಲ್ ಜನೋ ಸೇರ್ದೆರ್. ಪ್ರಮಾಣೋ ಮಲ್ಲಿಷ್ಟುಂದು ನಿಧಾರಾಂಡ್. ಇಂಬಲ್ ಧೈಯೋಡು ಹೊಯಲ್, ದೇವರೆ ಎದುರುಡು ಉಂತ್ತುದ್ ಪಂಡೊಲ್, 'ಅಪ್ಪೆ ಸೊಂಟೊದ ನೂಲ್ ಕಟ್ಟಿ ಬುಕೊಷ್ಟು ಕಂಡನಿ ಕೈ ಪತ್ತಿ ಬುಕೊಷ್ಟು ಯಾನ್ ವ್ಯಭಿಚಾರೋ ಮಲ್ಲಿಜಿ'. ಇಂಚ ಮೂಳಿ ಮೂಳಿ ಸತ್ತಿ ಪಂಡೊಲ್. ಪ್ರಮಾಣೋ ಆಂಡ್. ಪಾತೆರೊಡೆ ಮಂತೆರೆನ್ನಾ ತಪ್ಪಾವುನ ಬುಡೆದಿನ ಪ್ರಮಾಣೋನ್ ಕೇಂಡ್ದ್ ಸೇರ್ಜ್ ಜನೋ ಸತ್ಯೋಂದ್ರ ತರಿಯೋಂಡೆರ್. ಕಂಡನಿ ಬುಡೆದಿ ಒಂಜಾಯೆರ್.

ವಗೋಡ : ಕಂಡನಿ ಬುಡೆದಿ ಕತಾ ವಗೋಡಗು [1418] ಸೇರುಂಡು.

ಆಶಂಗೋ : 1. ಬುಡೆದಿನ ಮಿತ್ತು ಸೂಲೆ ಪನ್ನಾನ ಅಪವಾದೋ. 2. ಅಪವಾದೋನ್ ದೆಪ್ಪರ ಪ್ರಮಾಣೋ

9. ಜನಪದೋ ಕತೆಕ್ಕೆಗ್ ತುಲು ನಾಡ್ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಿನ್ನಲೆ

9.1. ತುಲು ಬಾಸೆದ ಅನ್ಯತೆ : ಕನಾಟಕೊಡು ತುಳುನಾಡ್ [ಆವಿಭಜಿತ ದ.ಕ.ಜಿಲ್ಲೆ] ಒಂಜಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಯಿನ ಪರಿಸರೋ. ಮುಲ್ಲ ತುಳುವತ್ತುಂದ ಗೌಡ ಕನ್ನಡೋ, ಹವ್ಯಕ ಕನ್ನಡೋ, ಕೊರಗ, ಕೊಂಕಣಿ, ಇಂಚನೆ ದಿಂಜ [ಕನ್ನಡೋ, ಮಲ್ಲಾಲಿ, ಹಿಂದಿ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್] ಬಾಸಿಗ್ನೋ ಪಾತೆರುವೆರ್.

9.2. ತುಲು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಅನ್ವಯತೆ : ಭೂತಾರಾಧನೆ, ನಾಗಾರಾಧನೆದಂಚಿನ ಆಚರಣಾತ್ಮಕ ಪ್ರದರ್ಶನೋ ಕಲೆಕ್ಕು, ಯಕ್ಷಗಾನೋನ, ಬಯಲಾಟೋ, ತಾಳ ಮದ್ದೊಲೆ ರಂಗ ಕಲೆಕ್ಕು, ಸಿದ್ಧವೇಸೋ, ಕಂಗಿಲು, ಆಟಿಕಲೆಂಡ, ಕರಂಗೋಲು ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಪ್ರದರ್ಶನೋ ಕಲೆಕ್ಕು, ಕಂಬ್ಲಿ, ಕೋರಿಕಟ್ಟೆ ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಆಚರಣಾತ್ಮಕ ಆಟೋಗ್ನು ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾದ್ ವಸೋಂ ವಸೋಂ ಆವರ್ತನೋಡು ನಡಪ್ಪಂಡು.

9.3. ತುಲು ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರೋಗ್ನು ಅನ್ವಯತೆ : ಪಾತ್ರನೋ, ಸಂದಿ, ಕಬಿತೋ, ಶಿಶುಪ್ರಾಸೋ, ಉರಲ್, ಒಗಟ್, ಗಾದೆ, ಕತೆಕ್ಕು ತುಳುತ ವಿಶೇಷೋ ಸಾಹಿತ್ಯಾದ ಚೌಕಟ್ಟು.

9.4. ತುಲುತ ಕತೆಕ್ಕೆಡ್ ಸಂಖ್ಯೆದ ಕ್ರಮೋ. ಒಂಜಿ, ಮೂಜಿ, ಐನ್, ಏಲ್ ಜನೋ ಜೋಕ್ಕು, ಒತ್ತಿಂ ಮಗಲ್, ಏಲ್ ದಿನೋ. ಒಂಜಿ ಉರು. ಒರಿ ಕಂಡನ್ಗ್ಗಾ ಒತ್ತಿಂ ಬುಡೆದಿ. ಏಲೇಲ್ ಪದ್ದಾಲ್ ಲೋಕೋ. ಒಂಜಿ ರಾತ್ರಿ. ಒಂಜಿ ಅಜ್ಞಿ. ಇಂಚ ಸಂಖ್ಯೆಲೆಡ್ ಇಪ್ಪನ ನಂಬಿಕೆನ್ ಬದ್ದುವೇರ್.

9.5. ಪರಿವರ್ತನೆ ಆಪುನೆ : ತುಳುಟು ಮಾನ್ಯ ಮೀನಾಮನೆ, ಮೀನ್ ಮಾನ್ಯ ಆಪುನೆ, ಮೀನ್ ಮಾನ್ಯಗ್ ಸಹಾ ಮಲ್ಲುನೆ ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಮಸ್ತ ಕತೆಕ್ಕು ತುಲುಟು ತಿಕುವ್ಯೋ. ಉಂದು ‘ಇತರ ಅತಿಮಾನುಷ ಕತೆ’ದ ಸಾಲ್ಗ್ ಸೇರುವವು. ಜನಪದೆರ್ಜ್ ಪ್ರಕಾರೋ ಅಣ್ಣೆ ಮೆಗ್ಗಿನ್ ಮದಿಮೆ ಆಯರ ಬಲ್ಲಿಂಡ್ ಪನ್ನನ ನೀತಿ ಈ ಕತೆಟ್ ಉಂಡು. ಇನಿಕ್ಕಾ ಬಲೆಮೀನ್ನಾ ಒಟ್ಟುಗೆ ಕಚಿಪು ಮಲ್ಲುಜೀರ್. ಈ ಕತೆ ವಸ್ತು ಪ್ರಥಾನವಾಯಿನೆಡ್ದಾವರೋ ಮಸ್ತ ವೈವಿಧ್ಯತೆಲಾ ಉಂಡು. 1. ಅಣ್ಣೆ ದೀಡ್ ಪೂರ್ವನು ಮುಡಿಪ್ಪನಕ್ಕೆನ್ ಮದಿಮ್ಮೆ ಆಪುನೆ. 2. ಪೆಗುಂಡೆದ ಸಹಾಯೋಡು ಸುರಂಗೋಡು ಮೋದ್ ತಪ್ಪಾವೋನ್ಸ್. 3. ಜಮನೇರೋಲು ಮರಟ್ಟೆ ಅಡೆಂಗುನೆ. 4. ಬಾಲೆ-ಮುಗುಡು ಮೀನಾದ್ ಪರಿವರ್ತನೆ ಆಪುನೆ. 5. ಮೀನ್ ಪಾತೆರುನೆ. 6. ಬಾಲೆ ಮೀನ್ ಎನ್ನ ಮುಗುಡು ಮೀನೆಂಡ್ಟ್ಟಿಗೆ ಕಚಿಪು ಮಲ್ಲುಯರೆ ಬಲ್ಲಿಂಡ್ ಪನ್ನನೆ. ಟಿಂಚ ಬಲ್ಲಿಂಡ್ ಪನ್ನನವು ಈ ಕತೆದ ಪ್ರಥಾನೋ ಆಶಯೋ. ದಾಯಿ ಬಲ್ಲಿಂಡ್ ಪನ್ನನೆಗ್ ತುಲುವೇರ್ ಏರ್ಲ್ ಉತ್ತರೋ ಕೋರ್ಪುಜೀರ್. ಅವು ಅಕ್ಕೆನ ಬದ್ದುದ ಕ್ರಮೋ ಆಯಿನೆಡ್ದಾವರೋ ಪನಿಯರ ಆಪುಜಿ. ಈ ಕತೆಟ್

ಬಾಲೇಮೀನ್ ಮುಗುಡು ಮೀನೋನ್ ಒಟ್ಟೊಗು ಕಚಿಪು ಮಲ್ಲುನಗ ಅವು 'ಅಣ್ಣೆಲಕ್ಕುಲಾ ಕುಚುಕುಚು, ಅಣ್ಣೆಲಕ್ಕುಲಾ ಕುಚುಕುಚು'ಂದು ಪನ್ನನೆ. ಅಂಚನೆ ಅವು ಬೆಯಿನಗ ನೆತ್ತರಾಮನೆ. ಅಯಿನ್ ಕಂಡೊಗು ಅಡಕ್ಕುನೆ. ಅವು ಅಲ್ಲ ಬಸಲೆ - ಪದ್ದೆ ಆದ್ ಮಟ್ಟುನೆ. ಬಸಲೆ ಪದ್ದೆನ್ನಾಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟೊಗು ಕಚಿಪು ಮಲ್ಲುನಗ 'ಅಣ್ಣೆಲಕ್ಕುಲಾ ಕುಚುಕುಚು, ಅಣ್ಣೆಲಕ್ಕುಲಾ ಕುಚುಕುಚು'ಂದು ಪನ್ನನೆ. ಅಂಚಾದ್ ಬಸಲೆ ಪದ್ದೆನ್ ಒಟ್ಟೊಗು ಕಚಿಪು ಮಲ್ಲೀರ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ಪನ್ನರ್.

9.6. ಕಂಡನಿ ಬುಡೆದಿನ ಕತೆ : ಕಂಡನಿ ಬುಡೆದಿನ ನಡುಟು ಜಗಲೋ ಆಂಡ ಸರಿಯಾಮಂಡು. ಆಂಡ ಸಂಶಯೋ ಬತ್ತೊಂಡ ಪ್ರಮಾಣೋಡು ಸರಿ ಮಲ್ಲೊಡಾಮಂಡುಂದ್ ಕತೆ ಪನ್ನಂಡು. ತಪ್ಪ ಮಲ್ಲಿನಾಯಗ್ ಪ್ರಮಾಣೋದ ಕ್ರಮೋ ಮಲ್ಲುವೆರ್. ಕೊದಿಪ್ಪುನ ಎಣ್ಣೆಗ್ ಕೈ ಪಾಡುನೆ, ಗೆಂಡೊದ ಮಿತ್ತ ನಡಪ್ಪನೆ, ಬೂತೊದ ಎದುರ್ದು ಸತ್ಯೋ ಪನ್ನನೆ ಇಂಚ ತುಳುತ ಲೋಕಡು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಆದಿಪ್ಪುನ ಪ್ರಮಾಣೋಲು. ಇಂಚ ಒಂಜಿ ಜನಪದೋ ನ್ಯಾಯೋ ಪದ್ಧತಿದ ಕ್ರಮೋ ನಡತೋಂದಿತ್ತೊಂಡ್. ವಸ್ತು ಪ್ರಧಾನವಾಯಿನ ಈ ಕತೆಟ್ ಮೂರಿ ಭಾಗೋ ಉಂಡು. 1. ಸಂಸಾರೋದ ಚಿತ್ತೋ : ಜೋಕ್ಕು ಇದ್ದಾಂದಿನ ಕಂಡನಿ ಬುಡೆದಿ. ಕಂಡನಿಯಗ್ ಒಗಟ್ ದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇನುನೆ - ಉತ್ತರೋ ಪಂಡಿಜಿಂಡ ಎಲ್ಲೆ ಪತ್ತೊ ಗಂಟೆಗ್ ಪಾಸಿಗ್ ಕುರ್ಪುನೆ. ತಂಗಡಿಗ್ ಅಣ್ಣನ ಕಷ್ಟೊದ ಲೆಪ್ಪೊಲೆ. ಕಂಡನ್ನೋ ವಾಸಿಗ್ ಕೊರ್ಪುನೆ. 2. ಮಾನ್ಯೆ ಉಚ್ಚದೋಟ್ಟುಗೆ ಸಂಬಂಧೋ ಬುಲೆಪ್ಪಾವುನೆ : ಬಜಾವು ಪೂರಿನಗ ಬುಡೆದಿಗ್ ಮರಿತ ಕುಂಜೀ ತಿಕುನೆ. ಕಂಡನ್ನೋ ಗೋತ್ರಾವಂದಿನ ಲೆಕೊ ಮೊಟ್ಟೆಡ್ ಕಟ್ಟೆಡ್ ಮರಿತ ಕುಂಜೀನ್ ಆಡಂಗವುನೆ. ಮರಿತ ಕುಂಜೀಗ್ ಬಾಲೆದ ಸ್ತಾನೋ-ಅವು ಬುಡೆದಿನ ಮಾಂತ ಬೇಲೆಡ್ಲ ಬರ್ಪುನೆ. ತೆರಿಯೆಂದ ಮರಿತ ಕುಂಜೀದ ಮಿತ್ತೊ ಕಚಿಪುದ ಕರ ದೀಡುನೆ. ಮರಿತ ಕುಂಜೀ ಸೈಪುನೆ. ಸೈತಿನ ಮರಿತ ಕುಂಜೀನ್ ನೆಲಕ್ಕುರಿಡ್ ಪಾಡ್ಲ ಕುಟ್ಟುನೆ - ಅಯಿತ ಎಲುಮಲ್ಲುನು ಮಾಲೆ ಮಲ್ಲುನೆ - ಬರಿನ ಭಾಗೋನು ಮುಕ್ಕುನೆ. 3. ಅಶ್ವತ್ತಕಟ್ಟೆಡ್ ದೀಪೋಗ್ಲ ಸೇರುನೆ. ದೀಪೋಗ್ಲ ಮಾಂತ ಇಲ್ಲದೆದ ಕಷ್ಟೊಸುಖೋ ಪಾತೆರುನೆ. ಅಣ್ಣನ ಇಲ್ಲದೆ ಬನ್ನಗ ತಂಗಡಿಗ್ ಬಚ್ಚಿದ್ ಅಶ್ವತ್ತಕಟ್ಟೆಡ್ ಕುಲ್ಲನೆ

— ಅಣ್ಣನ ಇಲ್ಲದೆ ಒಗಟ್ಟು ಕತೆನ್ನ ದೀಪೊ ಪನ್ನನೆ. ಬುಡೆದಿನ್ನ ಮೂರಿ ಸಾದಿ ಸೇರುನಲ್ಲಿ ತರೆ ಬೋಲಿತ್ತುದ್ದು, ಅಯಿತ ಮೇಲ್ಕ್ಕೆ ದೀಪೊನ್ನ ದೀಡ್ದು, ಆಲೆನ್ನ ಅಲ್ಲನೆ ಬುಡ್ವನೆ.

ಬುಡೆದಿ ತನ್ನ ವ್ಯಾಖಿಚಾರೋ ಗೊಂತಾಪುಂಡುಂದು ಕಂಡನ್ನಾನ್ ಕೆರಿಯರಲ್ಲಾ ಪೋಡಿಪುಜಾಲ್.

9.7. ಮಾಮಿ-ಮಮುಂದ್ : ಮಾಮಿ-ಮಮುಂದ್ ಜಗಲೋ ಅಪುನವು ಒಂಬಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಿತ್ರಣೋ. ನರಮಾನ್ಯ ಲೋಕೋಡು ಇಂಚಿನವು ಸಾಮಾನ್ಯ. ಅಂಡ ನಿಜಟ್ಟು ಮಾಮಿ ಜೋರು. ಕಂಡನಿ ಮಾಂತ ಕಡೆಟ್ಲ್ಲ ಪಾಪೊನೆ. ಮಾಮಿ-ಮಮುಂದ್ ಜಗಲೋ. ಮಾಮಿನ್ ಕೆರಿಯರ ಮಮುಂದ್ ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ಲನೆ. ಸೈತಿನಕ್ಕೆನ್ ಗುಂಡಿದೆತ್ತುದ್ದು ಮುಚ್ಚನೆ — ಗುಂಡಿದೆಪ್ಪಿಯರ ಪೋನಗ ಕೊಟ್ಟಿ ಪಿಕ್ಕಾಸ್ ಮರಪ್ಪನೆ. ಎರು ಮೇಪಾವುನಕ್ಕು ಮಾಮಿಗ್ ಸಹಾಯೋ ಮಲ್ಲನೆ. ಮಾಮಿ ತಪ್ಪಾವ್ಯೋಂದ್ ಪೋನಗ್ ಕಲುವೆರ್ ಬಂಗಾರ್ ಪಾಲ್ ಮಲ್ಲನೆ. ಮಮುಂದ್ ಬಂಗಾರ್ ಆಸೆ. ಮಗಕ್ ಅಪ್ಪೆನ ಮೌಲ್ಯೋ ಗೊಂತಾಪುನೆ. ಒಟ್ಟುದ್ದು ತೂಂಡ ಈ ಕತೆಟ್ ರಡ್ಡ್ ಭಾಗೋ ಉಂಡು. ಒಂಜೆಡ್ ಮಾಮಿ-ಮಮುಂದ್ನೆನ ಜಗಲೋ. ಈ ಕತೆತ ಪ್ರಕಾರೋ ಮಾಮಿ ಅದೃಷ್ಟ್ಯಾದಾಲ್. ಮಮುಂದ್ ಅನಿಷ್ಟ್ಯಾ ಎಡ್ಡೆ ಮಾಮಿಗ್ ಪೋಕ್ಕುದೆದ ಮಮುಂದ್. ಮಾಮಿ ಗೆಲ್ಲುವಲ್, ಮಮುಂದ್ ಸೋಲ್ಲುವಲ್. ನಾನೆಂಜೆಡ್ ಕಲುವೆರ್ ಬಂಗಾರ್ ಪಾಲ್ ಮಲ್ಲನೆ. ಅಕೇರಿಗ್ಗ್ಲ ಸಂಸಾರೋಡು ಸಂಪತ್ತ್ ಇದ್ದಂಡ ಏರೆಗ್ಗ್ಲ ಬಿಲೆ ಇದ್ದಂಡ ತೋಜುಂಡು.

9.8. ಕುದ್ದನ ತೀಮುಂ : ವಸ್ತು ಆಧಾರೋವಾಯಿನ ಈ ಕತೆಟ್ ವಾಸ್ತವ್ಯೋಡು ಬ್ರಾನೆ ಮಾಂತ ಜಾತಿದಕ್ಕೆಡ್ಡು ಬುದ್ಧಿವಂತೆ. ಅಂಡ ಮುಲ್ಲ ಬ್ರಾನಡ್ಲ್ಲಾ ಕುದ್ದೆ ಜಾಸ್ತಿ ಬುದ್ಧಿವಂತೆಂದ್ ತೋಜುಂಡು. ಕೃತಜ್ಞತೆ ನರಮಾನ್ಯನ ಗುಣೋ. ತುಲುತ ಕತೆಟ್ ನರಮಾನ್ಯಗ್ ಪ್ರಾಣಿಲು ಕೃತಜ್ಞತೆ ತೋಜಾವುನ ಮಸ್ತ್ ಕತೆಕ್ಕು ಉಂಡು. ಅಂಚನೆ ಸಪೆಡ್, ಪಿಲಿ, ಪಂಜಿ, ಮೀನ್ ಮೇಕ್ಕು ಪೋಡಿಗೆ ಮಟ್ಟಾವುನ ಮಸ್ತ್ ಕತೆಕ್ಕು ತುಳುಟು ತಿಕುಂಡು. ನ್ಯಾಯೋನ್ ನಾಡುನ ಸಾಧನೆ ಈ ಕತೆಟ್ ಉಂಡು.

ಹುದ್ದೆ ತೀಮುಂಕೊಮುಂನೆ, ಕುದ್ದೆ ಬೂತೋ ಕಟ್ಟುನೆ, ಕುದ್ದೆ ಉಪಾಯ ಮಲ್ಲುನೆ ಇಂಚ ಕುದ್ದನ ಅಸಾಧ್ಯೋ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆನ್ನ ತೋಜಾವುನ ಮಸ್ತ ಕತೆಕ್ಕು ಉಂಡು. ಕೃತಜ್ಞತೆ ಇದ್ಯಂದಿನಕ್ಕೆನೊಟ್ಟಿಗೆ ವ್ಯವಹಾರೋ ಮನ್ಮನವು ಅಪಾಯೋಂದ್ ಈ ಕತೆದ ನೀತಿ. ಪಿಲಿ ಉರುಗು ಬಮುಂನೆ - ಪಿಲಿನ್ ಪಂಜರೋಗು ಪಾಡುನೆ. ಪಿಲಿ ಬ್ರಾನನೊಟ್ಟಿಗೆ ಪಾತೆರುನೆ. ಬ್ರಾನಗ್ ಬಂಗಾರ್ದ ಆಸೆ ಆಮನೆ - ಬ್ರಾನೆ ಪಿಲಿನ್ ಬುಡ್ವನೆ. ಎರು ನರಮಾನ್ಯನ ವಿರುದ್ದೊಂದ್ ತೀಮುಂ ಕೊರ್ಪುನೆ. ಕುದ್ದೆ ನರಮಾನ್ಯನ ಪರ ತೀಮುಂಕೊಮುನೆ. ಪಿಲಿ ಸೋಲ್ಲುನೆ - ಬ್ರಾನೆ ಗೆಲ್ಲುನೆ.

10. ಸರ್ವಾರೋಪೋ

ತುಲುಟು ತುಲುತ ಕತೆಕ್ಕೆನ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕವಾಯಿನ ಸಂಗ್ರಹೋ ನಾನೋಲಾ ಬತ್ತಾಜಿ. ಅವು ಸಮಗ್ರವಾದ್ ಸಮಗ್ರಹವಾಂಡ ಮಸ್ತ ಎಡ್ಡೆ ಇತ್ತಂಡ್. ಆಂಟಿ ಆರ್ಥ ಬುಕ್ಕೋ ಆರ್ಥ ತೋಮ್ಸನ್ ಮೆಕ್ಕೆನ ಬೇಲೆ ಇಡೀ ಜಗತ್ತಾಗೆ ಮಾದರಿ. ಕತೆಕ್ಕೆನ್ ಸಂಗ್ರಹೋ ಮಲ್ಲುನವು ಒರ್ನ್ಯಾರ್ಕ್‌ಡ್ರ್ಷ್ ಆಮನವತ್ತ್. ದಾಯಿ ಪಂಡ ತುಲುನಾಡ್ ಬೇತೆಬೇತೆ ಜಾತಿ, ಭಾಷೆನ್ ಪಾತೆರುನಕ್ಕು ಉಲ್ಲೇರ್. ಅಂಚನೆ ಆಕ್ಕು ನಂಬುನ ಬೂತೋ ದೇವರ್. 350ಡ್ರ್ ಜಾಸ್ತಿ ಬುತೋಲು. ಸಂಗ್ರಹೋ ಮಲ್ಲಿಯರ ಹೋಂಡ ಕತೆತ ಕಡಲ್ಲ್ ರಾಶಿ ಮಲ್ಲೊಲಿ. ಅಯಿಕ್ ಬಂಜಿ ತಂಡೋನೆ ಬೋಡು. ಅವು ಸಾಧ್ಯೋನಾಂದ್ ಸುಲಾಭೋಂದ್ ಪನೋಲಿ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಈ ಸಂಪುಟೋಡು ವಿವೇಕ ರೈಕ್‌ಕೆನ್, ಮರುಷೋತ್ತ ಬಿಳಿಮಲೆನ ಸಂಗ್ರಹೋನು ಗಮನಿಸಾದ್ ಆಕ್ಕು ಸಂಗ್ರಹಿಸಾಯಿನ ಕತೆನ್ ಉಪಯೋಗ ಆತ್ಮಂಡ್.

***

ನಿಕ್ಕೋ ಒಂಟಿ ಕೆತೆ ಪನ್ನೆ.

ಅಯಿನ್ ಬರೀದ್ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಶೈಕ್ಹನ್ ...

ಮದ್ದಿಯರಾವಂದಿ ಮತ್ತುವರ್ತ (ತುಳು ಮಾತ್ರಕೆ) *

01. ರೆಪೇರಿಂಡ್ ಆಗಸ್ಟ್ ಮೇನರ್	ಡಾ. ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಶುಣಾಯ
02. ಬಾಯಾರು ಸಂಕಂಯ್ ಭಾಗವತ್ರೋ	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
03. ಬಡಕಬ್ಬೆಲ್ ಪರಮೇಶ್ವರ್ಯೋ	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ಟ
04. ಮೂವರ್ ತಿಂಗಳಾಯೀರ್	ಯಜ್ಞಾವತಿ ಕೇಶವ ಕಂಗನ್
05. ಎನ್. ಎ. ಶೈನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಡೇರ್	ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪ್ರೋಳಲಿ
06. ಎನ್. ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿ	ಮುರಳೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯ
07. ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಡಯ್ ಹೆಗ್ಡೇರ್	ನಾಗರಾಜ ಪೂರುಷೀ (ನಾವುಜಿರೆ)
08. ಎನ್.ಎಸ್. ಕೆಲ್ಲೆ	ಕರ್ಯಾರ ಕಂಜಾಣ್ ರ್ಯು
09. ದೂರುಪ್ಪ ಮಾಸ್ತ್ರೋ	ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ
10. ಮಟ್ಟಾರು ವಿಶಲ ಹೆಗ್ಡೆ	ಎಮ್. ರತ್ನಕುಮಾರ್
11. ಸತ್ಯ ಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರ	ಡಾ. ಪೀಟರ್ ವಿಲ್ನಾ ಪ್ರಭಾಕರ್
12. ವಿಶು ಕುಮಾರ್	ಮಾಧವ ಕುಲಾಲ್
13. ನಕ್ಷಾ ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟೆ	ಎನ್. ರಘುನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ
14. ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ಟೆ	ಡಾ. ಎಂ. ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋತಿ
15. ಕೆಮ್ಮೊರು ದೊಡ್ಡಣ್ ಶೆಟ್ಟೆ	ಕ್ಷಾಧರಿನ್ ರಾಡಿಗಸ್
16. ಬಿ. ರಾಮ ಕೆರ್ಲೇಡಿಯನ್	ಮುಂಡಪ್ಪ ಬೋಳೊರು
17. ನವಯುಗದ ಹೆನ್ಸುಯ ಶೆಟ್ಟೆ	ನರೇಂದ್ರ ರ್ಯು ದೇಲಂ
18. ಕು.ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟೆ	ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಎಕ್ಕಾರ್
19. ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪ್ರೋಳಲಿ	ಎನ್. ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ
20. ಕಲಾ ತಪ್ಪಿ ಕೆ.ಕೆ. ಹೆಚ್ಚಾರ್	ಡಾ. ಸುನೀತಾ ಎಮ್. ಶೆಟ್ಟಿ
21. ಡಾ. ಕೋಟಿ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರ್	ಡಾ. ಪಾಲ್ತ್ರಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
22. ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರ್ಯು	ಡಾ. ಕೆ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ರ್ಯು